# ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

## ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

3 Δεκεμβρίου 2018 | ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ | Αρ. Φύλλου **200**


## ΝΟΜΟΣ ΥΠ’ ΑΡΙΘΜ. 4578

**Μείωση ασφαλιστικών εισφορών και άλλες διατάξεις.**

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

### ΜΕΡΟΣ Α΄
### ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
### ΜΕΙΩΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ, ΑΥΤΟΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΑΓΡΟΤΩΝ

#### Άρθρο 1
#### Αντικατάσταση του άρθρου 39 του ν. 4387/2016

1. Το άρθρο 39 του ν. 4387/2016 (Α΄ 85) αντικαθίσταται, από τότε που ίσχυσε, ως εξής:

«1. Από 1.1.2017, το ποσοστό της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς για τον κλάδο κύριας σύνταξης, που καταβάλλουν τα πρόσωπα, παλαιοί και νέοι ασφαλισμένοι, κατά τη διάκριση του ν. 2084/1992, τα οποία υπάγονται ή θα υπάγονταν, σύμφωνα με τις γενικές ή ειδικές ή καταστατικές διατάξεις, όπως ίσχυαν ως την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, στην ασφάλιση του ΟΑΕΕ και του ΕΤΑΑ, ανέρχεται σε ποσοστό 20%.

Από 1.1.2019, το ποσοστό του προηγούμενου εδαφίου διαμορφώνεται σε 13,33%, με την επιφύλαξη του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 3.

2.α. Τα ως άνω ποσοστά υπολογίζονται επί του μηνιαίου εισοδήματος, όπως αυτό καθορίζεται με βάση το καθαρό φορολογητέο αποτέλεσμα, από την άσκηση δραστηριότητάς τους κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος.

Από 1.1.2018 και εντεύθεν, τα ως άνω ποσοστά υπολογίζονται επί του μηνιαίου εισοδήματος, όπως αυτό καθορίζεται με βάση το φορολογητέο αποτέλεσμα από την άσκηση της δραστηριότητάς τους κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος, σύμφωνα με τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος όπως εκάστοτε ισχύει, στο οποίο συμπεριλαμβάνονται οι καταβλητέες ασφαλιστικές εισφορές. Ειδικά, για το έτος 2018, η ασφαλιστική εισφορά υπολογίζεται επί του 85% του ως άνω φορολογητέου αποτελέσματος.

Ως ετήσιο εισόδημα των προσώπων που είναι μέλη προσωπικών εταιριών νοείται, για τη δραστηριότητά τους αυτή και για την εφαρμογή του παρόντος, το γινόμενο του πολλαπλασιασμού των συνολικών κερδών της εταιρίας επί του ποσοστού συμμετοχής εκάστοτε μέλους σε αυτή. Σε περίπτωση ζημιών ή μηδενικών κερδών τα μέλη των προσωπικών εταιριών καταβάλλουν εισφορές, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 3.

Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης εξειδικεύονται τα ειδικότερα θέματα των κανόνων προσδιορισμού της βάσης υπολογισμού εισφορών ανά επαγγελματική δραστηριότητα, καθώς και ο τρόπος είσπραξης.

β. Οι ασφαλισμένοι με αίτησή τους, που υποβάλλεται στον ΕΦΚΑ οποτεδήποτε, μπορούν να επιλέξουν τα ως άνω ποσοστά να υπολογίζονται επί ανώτερης βάσης υπολογισμού από εκείνη που προκύπτει βάσει του μηνιαίου εισοδήματός τους, όπως αυτό καθορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας παραγράφου. Το ύψος της βάσης υπολογισμού, ο κλάδος υπέρ του οποίου θα εισφέρει και το χρονικό διάστημα εφαρμογής της επιλέγονται από τους ασφαλισμένους με την ως άνω αίτησή τους, με την επιφύλαξη για το ανώτατο όριο ασφαλιστέου μηνιαίου εισοδήματος.

Στην περίπτωση αυτή δεν εφαρμόζεται η ρύθμιση του άρθρου 98.

Η νέα βάση υπολογισμού αρχίζει να εφαρμόζεται από την πρώτη ημέρα του επόμενου μήνα υποβολής της αίτησης και παύει να ισχύει είτε από τον επόμενο μήνα από την ανάκληση της αίτησης ή την υποβολή νέας αίτησης εκ μέρους του ασφαλισμένου είτε αυτοδικαίως και πριν από την παρέλευση του επιλεγέντος, σύμφωνα με τα ανωτέρω, χρονικού διαστήματος, εφόσον προκύψει ανώτερη βάση υπολογισμού βάσει του μηνιαίου εισοδήματος σε σχέση με την επιλεγείσα. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζεται κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας.

3. Από 1.1.2017 η ελάχιστη μηνιαία βάση υπολογισμού επί της οποίας υπολογίζεται το εκάστοτε προβλεπόμενο ποσοστό εισφοράς καθορίζεται με βάση το ποσό

που αντιστοιχεί στον κατώτατο βασικό μισθό άγαμου μισθωτού.

Από 1.1.2019 η ελάχιστη μηνιαία εισφορά για τον κλάδο κύριας σύνταξης δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού που αντιστοιχεί σε ποσοστό 20% επί του κατώτατου βασικού μισθού άγαμου μισθωτού.

Στις περιπτώσεις ελεύθερου επαγγελματία ή αυτοαπασχολούμενου που απασχολείται παράλληλα ως μισθωτός σε καθεστώς μερικής απασχόλησης, η κατά το πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου μηνιαία ελάχιστη βάση υπολογισμού διαμορφώνεται αφού αφαιρεθούν οι αποδοχές της μερικής απασχόλησης.

Ως προς το ανώτατο όριο ασφαλιστέου μηνιαίου εισοδήματος εφαρμόζεται σε κάθε περίπτωση η διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 38.

4. Διατάξεις νόμου που προβλέπουν την καταβολή μειωμένων ασφαλιστικών εισφορών για τους ασφαλισμένους που προέρχονται από το ΕΤΑΑ, κατά την πρώτη πενταετία υπαγωγής στην ασφάλιση, καταργούνται από 1.1.2017.

5. Οι παράγραφοι 1 έως 4 εφαρμόζονται: α) για τους υγειονομικούς που αμείβονται κατά πράξη και περίπτωση, και β) για τους δικηγόρους που βρίσκονται σε αναστολή άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας, Οι δικηγόροι αυτοί καταβάλλουν την εισφορά του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 3.

6. Από 1.1.2017 οι ασφαλισμένοι για τους οποίους, βάσει των γενικών ή ειδικών ή καταστατικών διατάξεων που ίσχυαν έως την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, προέκυπτε υποχρέωση υπαγωγής στον Τομέα Ασφάλισης Ναυτικών Πρακτόρων και Υπαλλήλων του ΟΑΕΕ και ασκούν ελεύθερο επάγγελμα, καταβάλλουν, ανεξαρτήτως του χρόνου υπαγωγής στην κοινωνική ασφάλιση, τις ασφαλιστικές εισφορές των παραγράφων 1, 2 και 3.

7. Υποχρέωση εισφοράς, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, έχουν και τα εξής πρόσωπα:

α. Τα μέλη ή μέτοχοι Οργανισμών, Κοινοπραξιών ή κάθε μορφής Εταιρειών, πλην των Ανωνύμων και των Ιδιωτικών Κεφαλαιουχικών, των οποίων ο σκοπός συνιστά δραστηριότητα, για την οποία τα ασκούντα αυτή πρόσωπα υπάγονταν στην ασφάλιση του ΟΑΕΕ (επαγγελματική, βιοτεχνική ή εμπορική δραστηριότητα).

β. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου των Ανωνύμων Εταιρειών με επαγγελματική, βιοτεχνική ή εμπορική δραστηριότητα σε όλη την Επικράτεια, εφόσον είναι μέτοχοι κατά ποσοστό τουλάχιστον 3%.

γ. Οι μέτοχοι των Ανωνύμων Εταιρειών, των οποίων ο σκοπός είναι η μεταφορά προσώπων ή πραγμάτων επί κομίστρω με αυτοκίνητα δημόσιας χρήσης, εφόσον είναι κάτοχοι ονομαστικών μετοχών.

δ. Οι διαχειριστές Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας που ορίστηκαν με το καταστατικό ή με απόφαση των εταίρων.

ε. Ο μοναδικός εταίρος Μονοπρόσωπης Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας.

8. Υψηλότερα ή χαμηλότερα των οριζομένων στην παράγραφο 1 ποσοστά ασφαλιστικών εισφορών Κλάδου Σύνταξης ασφαλισμένου και εργοδότη που τυχόν προβλέπονταν έως την έναρξη ισχύος του παρόντος, αναπροσαρμόζονται ισόποσα και σταδιακά ετησίως από 1.1.2017 και εφεξής, ούτως ώστε από 1.1.2020 να διαμορφωθούν στο ύψος που ορίζεται στην παράγραφο 1.

9. Στους ασφαλισμένους της παραγράφου 1 που αμείβονται με δελτίο παροχής υπηρεσιών και για τους οποίους προκύπτει ότι το εισόδημά τους προέρχεται από την απασχόλησή τους σε έως δύο φυσικά ή νομικά πρόσωπα, εφαρμόζονται αναλογικά, ως προς το ύψος, τον τρόπο υπολογισμού και τον υπόχρεο καταβολής της εισφοράς, οι διατάξεις του άρθρου 38.

Αν η υπαγωγή του ασφαλισμένου στη ρύθμιση της παρούσας παραγράφου αμφισβητείται, μπορούν να υποβληθούν αντιρρήσεις ενώπιον του ΕΦΚΑ από οποιονδήποτε συμβαλλόμενο. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζεται η διαδικασία των αντιρρήσεων και ο τρόπος έκδοσης των σχετικών αποφάσεων.

10.α. Από 1.7.2016 καταργούνται διατάξεις των άρθρων 10 του ν. 4114/1960 «Περί Κώδικος Ταμείου Νομικών» (Α΄ 164), 6 του Οργανισμού Ταμείου Ασφάλισης Συμβολαιογράφων (136/167/16.2/7.3.1988 απόφαση Υπουργού Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Β΄ 131), 4 του Κανονισμού του Κλάδου Υγείας του ΤΑΣ (π.δ. 113/1987, Α΄ 65), 4 του β.δ. της 6/22.9.1956 (Α΄ 209), 4 του α.ν. 2682/1940 (Α΄ 411), 37 του ν. 4507/1966 (Α΄ 71), 4 του π.δ. 73 της 18/29.2.1984 (Α΄ 24), 7 παράγραφος Ζ΄ του ν. 4043/2012 (Α΄ 25) και το π.δ. 197 της 6/14.4.1989 (Α΄ 93) που προβλέπουν ένσημα υπέρ της κοινωνικής ασφάλισης για τους δικηγόρους, συμβολαιογράφους, δικαστικούς επιμελητές και υποθηκοφύλακες. Ομοίως, καταργούνται οι πάσης φύσεως εισφορές των Συμβολαιογράφων υπέρ των Τομέων Ασφάλισης Νομικών, Ασφάλισης, Πρόνοιας και Υγείας Συμβολαιογράφων του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (ΕΤΑΑ) επί των δικαιωμάτων τους από τη σύνταξη συμβολαίων και πράξεων. Ειδικώς, τα καταργούμενα ποσοστά επί των αναλογικών δικαιωμάτων στα κρατικά - τραπεζικά συμβόλαια των άρθρων προσαυξάνουν αντιστοίχως τα ποσοστά υπέρ του οικείου Συμβολαιογραφικού Συλλόγου, προς τον οποίο αποδίδονται, προκειμένου να διανεμηθούν, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 120 του Κώδικα Συμβολαιογράφων (ν. 2830/2000, Α΄ 96).

β. Από 1.1.2017 καταργείται η εισφορά υπέρ του πρώην ΤΕΑΔ (νυν ΕΤΕΑΕΠ) επί του ενσήμου επικύρωσης της περίπτωσης δ΄ της παρ. 2 του άρθρου 30 του ν.δ. 4114/1960 (Α΄ 164), όπως προστέθηκε με την περίπτωση α΄ της παρ. 8 του άρθρου 22 του ν. 1868/1989 (Α΄ 230).

11.α. Ειδικά για τους δικηγόρους, καταβάλλεται υπέρ του ΕΦΚΑ ποσοστό 20% επί της ελάχιστης αμοιβής ανά δικηγορική πράξη ή παράσταση, για την οποία προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία έκδοση γραμματίου προείσπραξης. Ο οικείος Δικηγορικός Σύλλογος αποστέλλει στον ΕΦΚΑ τη σχετική συγκεντρωτική κατάσταση ανά δικηγόρο. Τα ποσά που έχουν καταβληθεί μέσω ενσήμων ή της ανωτέρω διαδικασίας που τα αντικαθιστά, αφαιρούνται από την εισφορά που οφείλει ο δικηγόρος. Ειδικά για τους δικηγόρους που απασχολούνται με έμμισθη εντολή, τα ποσά αυτά αφαιρούνται από την εισφορά του ασφαλισμένου.

β. Αν τα ποσά που καταβάλλονται βάσει των ανωτέρω ρυθμίσεων υπολείπονται της εισφοράς, ο ασφαλισμένος καταβάλλει τη διαφορά σε χρήμα, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 2042/1992.

γ. Αν τα ποσά που καταβλήθηκαν υπερβαίνουν τη μηνιαία εισφορά που οφείλεται, δεν επιστρέφονται, αλλά συμψηφίζονται με την ετήσια ασφαλιστική οφειλή του αντίστοιχου έτους.

12. Από 1.1.2017 ο ΕΦΚΑ συνεισπράττει με τις ασφαλιστικές εισφορές και την εισφορά που προβλέπεται στην παρ. 2 του άρθρου 44 του ν. 3986/2011 υπέρ του Ειδικού Λογαριασμού Ανεργίας υπέρ των Αυτοτελώς και Ανεξάρτητα Απασχολούμενων - Κλάδος ασφαλισμένων ΟΑΕΕ και ΕΤΑΠ - ΜΜΕ, και υπέρ των Αυτοτελώς και Ανεξάρτητα Απασχολούμενων - Κλάδος ασφαλισμένων ΕΤΑΑ, την οποία αποδίδει στον ΟΑΕΔ. Επί εμμίσθων ασφαλισμένων που εκ της ιδιότητάς τους ασκούν και ελευθέριο επάγγελμα, οι ως άνω εισφορές επιβάλλονται μόνον επί των μηνιαίων αποδοχών τους.

13. Οι ασφαλισμένοι που συμπληρώνουν σαράντα (40) χρόνια ασφάλισης, μπορούν με αίτησή τους να καταβάλλουν μειωμένη κατά ποσοστό 50%, ασφαλιστική εισφορά, παραιτούμενοι από την προσαύξηση της σύνταξής τους ως προς τα επόμενα έτη ασφάλισης.

14. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται οι πόροι που προβλέπονται στις διατάξεις των περιπτώσεων β΄, ε΄, ιγ΄ και ιη΄ της παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 2326/1940 (Α΄ 145), των άρθρων 9, 10, 11 και 14 του ν. 915/1979 (Α΄ 103), της παρ. 34 του άρθρου 27 του ν. 2166/1993 (Α΄137), της παρ. 2 του άρθρου 18 του ν. 3232/2004 (Α΄ 48) και της παρ. 1 του άρθρου 150 του ν. 3655/2008 (Α΄ 58).

15. Το ύψος της ασφαλιστικής εισφοράς και οι ασφαλιστικές κατηγορίες ή κλάσεις ή αποδοχές, βάσει των οποίων υπολογίζεται η μηνιαία εισφορά των ασφαλισμένων για τους οποίους, βάσει των γενικών ή ειδικών ή καταστατικών διατάξεων που ίσχυαν έως την έναρξη ισχύος του παρόντος, προέκυπτε υποχρέωση υπαγωγής στον ΟΑΕΕ, συμπεριλαμβανομένων και των ασφαλισμένων που υπάγονταν έως την έναρξη ισχύος του παρόντος στον Τομέα Ασφάλισης Ναυτικών και Τουριστικών Πρακτόρων, όπως έχουν διαμορφωθεί μέχρι 31.12.2015, παραμένουν αμετάβλητες μέχρι 31.12.2016.

16. Η σταθερή μηνιαία εισφορά, το ύψος της ασφαλιστικής εισφοράς και οι ασφαλιστικές κατηγορίες ή αποδοχές, βάσει των οποίων υπολογίζεται η μηνιαία εισφορά των ασφαλισμένων για τους οποίους, βάσει των γενικών ή ειδικών ή καταστατικών διατάξεων όπως ίσχυαν έως την έναρξη ισχύος του παρόντος, προέκυπτε υποχρέωση υπαγωγής στους Τομείς του κλάδου κύριας ασφάλισης του ΕΤΑΑ (Τομέας Σύνταξης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων, Τομέας Σύνταξης και Ασφάλισης Υγειονομικών, Τομέας Ασφάλισης Νομικών), όπως έχουν διαμορφωθεί μέχρι 31.12.2015, παραμένουν αμετάβλητες μέχρι 31.12.2016. Η εισφορά για την ειδική προσαύξηση ΤΣΜΕΔΕ και για τον κλάδο μονοσυνταξιούχων του ΤΣΑΥ καταργείται από την 1.1.2016.

17. Μέχρι 31.12.2016 οι ασφαλιστικές εισφορές του παρόντος άρθρου εξακολουθούν να εισπράττονται από τους υφιστάμενους, κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος ασφαλιστικούς φορείς.

18. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, μετά από γνώμη του ΔΣ του ΕΦΚΑ, εξειδικεύεται η εφαρμογή των κανόνων του παρόντος νόμου σχετικά με τις εισφορές κατηγοριών αυτοαπασχολούμενων και ελευθέρων επαγγελματιών, οι οποίοι μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος υπάγονταν στην ασφάλιση άλλων Φορέων Κύριας Ασφάλισης, πλην ΟΑΕΕ και ΕΤΑΑ. Μέχρι την έκδοση της απόφασης του προηγούμενου εδαφίου, η ασφάλιση και η καταβολή των εισφορών συνεχίζει με το καθεστώς που ίσχυε έως την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.»

2. Οι ήδη εκδοθείσες, μέχρι τη έναρξη ισχύος του παρόντος, υπουργικές αποφάσεις διατηρούνται σε ισχύ.

**Άρθρο 2**
**Προσθήκη άρθρου 39Α στο ν. 4387/2016**

Μετά το άρθρο 39 του ν. 4387/2016 προστίθεται, από τότε που ίσχυσε, άρθρο 39Α ως εξής:

«Άρθρο 39Α

1. Από 1.1.2017 έως 31.12.2018, ειδικά για τους παλαιούς και νέους ασφαλισμένους, κατά τη διάκριση του ν. 2084/1992, που υπάγονται ή θα υπάγονταν, σύμφωνα με τις γενικές ή ειδικές ή καταστατικές διατάξεις, όπως ίσχυαν έως την έναρξη ισχύος του παρόντος, στην ασφάλιση του ΕΤΑΑ, καθώς και για τους αυτοαπασχολούμενους αποφοίτους σχολών ανώτατης εκπαίδευσης, που είναι εγγεγραμμένοι σε επιστημονικούς συλλόγους ή επιμελητήρια που έχουν τη μορφή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, το ποσοστό της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς για τον κλάδο κύριας σύνταξης ανέρχεται σε ποσοστό 14% για τα πρώτα δύο (2) έτη από την πρώτη τους υπαγωγή στην ασφάλιση, σε ποσοστό 17% για τα επόμενα τρία (3) έτη και σε ποσοστό 20% για το διάστημα μετά το πέμπτο (5ο) έτος της υπαγωγής τους στην ασφάλιση.

Από 1.1.2019, τα ανωτέρω ποσοστά διαμορφώνονται σε 13,33%.

2. Η ελάχιστη μηνιαία βάση υπολογισμού επί της οποίας υπολογίζονται τα ποσοστά εισφοράς της παραγράφου 1 αντιστοιχεί στο 70% επί του εκάστοτε προβλεπόμενου κατώτατου βασικού μισθού άγαμου μισθωτού άνω των είκοσι πέντε (25) ετών. Η περίπτωση β΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 39 εφαρμόζεται αναλόγως στην παρούσα περίπτωση.

3.α. Από 1.1.2017 έως 31.12.2018: αα) το συνολικό ποσό που υπολείπεται του ποσοστού είκοσι τοις εκατό (20%) της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς κατά τα πέντε (5) πρώτα έτη ασφάλισης, αποτελεί ασφαλιστική οφειλή υπολογιζόμενη επί του μηνιαίου εισοδήματος, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 39, προσαυξανόμενου κατά τον τρόπο που προβλέπεται στην παράγραφο 4 του άρθρου 8 και ββ) το υπόλοιπο της διαφοράς που προκύπτει από την καταβολή της μειωμένης κατά την παράγραφο 2 εισφοράς σε σχέση με την προβλεπόμενη στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 39 αποτελεί ασφαλιστική οφειλή.

β. Από 1.1.2019, το υπόλοιπο της διαφοράς που προκύπτει από την καταβολή της εισφοράς του παρόντος σε σχέση με την υποχρεωτική ελάχιστη μηνιαία εισφορά που προβλέπεται στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 39, αποτελεί ασφαλιστική οφειλή.

Η κατά τα ανωτέρω ασφαλιστική οφειλή εξοφλείται κατά 1/5 κατ’ έτος για τα έτη κατά τα οποία το καθαρό φορολογητέο αποτέλεσμα, από την άσκηση δραστηριότητας του ασφαλισμένου κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος, υπερβαίνει το ποσό των δεκαοκτώ χιλιάδων (18.000) ευρώ. Σε κάθε περίπτωση η οφειλή εξοφλείται εξ ολοκλήρου μέχρι και τη συμπλήρωση δεκαπέντε (15) ετών ασφάλισης.

4. Από 1.1.2017 το ποσό της μηνιαίας εισφοράς που οφείλουν τα πρόσωπα του παρόντος άρθρου στον Κλάδο Εφάπαξ Παροχών του ΕΤΕΑΕΠ ορίζεται σε ποσοστό 4% υπολογιζόμενο επί του 70% του εκάστοτε προβλεπόμενου κατώτατου βασικού μισθού άγαμου μισθωτού άνω των είκοσι πέντε (25) ετών.

5. Το ποσό της μηνιαίας εισφοράς που οφείλουν τα πρόσωπα του παρόντος άρθρου στον Κλάδο Επικουρικής Ασφάλισης του ΕΤΕΑΕΠ ορίζεται ως εξής:

α) Από 1.1.2017 έως 31.5.2019 σε ποσοστό 7% υπολογιζόμενο επί του 70% του εκάστοτε προβλεπόμενου κατώτατου βασικού μισθού άγαμου μισθωτού άνω των είκοσι πέντε (25) ετών.

β) Από 1.6.2019 έως 31.5.2022, σε ποσοστό 6,5% υπολογιζόμενο επί του 70% του εκάστοτε προβλεπόμενου κατώτατου βασικού μισθού άγαμου μισθωτού.

γ) Από 1.6.2022 και εφεξής σε ποσοστό 6% υπολογιζόμενο επί του 70% του εκάστοτε προβλεπόμενου κατώτατου βασικού μισθού άγαμου μισθωτού.»

**Άρθρο 3**
**Αντικατάσταση του άρθρου 40**
**του ν. 4387/2016**

1. Το άρθρο 40 του ν. 4387/2016 αντικαθίσταται, από τότε που ίσχυσε, ως εξής:

«Άρθρο 40
Εισφορές ασφαλισμένων στον ΟΓΑ

1. Οι ασφαλισμένοι, οι οποίοι βάσει των γενικών ή ειδικών ή καταστατικών διατάξεων του ΟΓΑ, όπως ίσχυαν έως την έναρξη ισχύος του παρόντος, ασφαλίζονταν ως αυτοαπασχολούμενοι στην ασφάλιση του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών του ΟΓΑ, καταβάλλουν από 1.1.2017, ανεξαρτήτως του χρόνου υπαγωγής στην κοινωνική ασφάλιση, ασφαλιστική εισφορά στον κλάδο κύριας σύνταξης επί του εισοδήματός τους, όπως αυτό καθορίζεται με βάση το καθαρό φορολογητέο εισόδημα από την ασκούμενη αγροτική δραστηριότητα και κάθε άλλη δραστηριότητα που υπάγεται στην ασφάλιση του ΟΓΑ κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος.

Από 1.1.2018 και εντεύθεν, η ασφαλιστική εισφορά υπολογίζεται επί του μηνιαίου εισοδήματος, όπως αυτό καθορίζεται με βάση το φορολογητέο αποτέλεσμα από την ασκούμενη αγροτική δραστηριότητα και κάθε άλλη δραστηριότητα που υπάγεται στην ασφάλιση του ΟΓΑ κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος, σύμφωνα με τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, στο οποίο συμπεριλαμβάνονται οι καταβλητέες ασφαλιστικές εισφορές. Ειδικά, για το έτος 2018, η ασφαλιστική εισφορά υπολογίζεται επί του 85% του ως άνω φορολογητέου αποτελέσματος.

Ως φορολογητέο εισόδημα καθενός εκ των συζύγων και των ενήλικων τέκνων που απασχολούνται σε οικογενειακή αγροτική εκμετάλλευση λαμβάνεται το κατώτατο ασφαλιστέο εισόδημα, όπως αυτό ορίζεται στην περίπτωση β΄ της παραγράφου 2. Αν το ετήσιο φορολογητέο εισόδημα είναι ανώτερο από το γινόμενο των μελών της εκμετάλλευσης επί της ελάχιστης βάσης υπολογισμού της εισφοράς αναγόμενη σε ετήσια βάση, ως εισόδημα για κάθε μέλος της εκμετάλλευσης νοείται το πηλίκο της διαίρεσης του εισοδήματος προς τον αριθμό των μελών της.

2. Το ύψος της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς για τους ασφαλισμένους της παραγράφου 1 και τους μελλοντικούς ασφαλισμένους της ίδιας κατηγορίας κατ’ επάγγελμα αγρότες, ορίζεται ως εξής:

α. Από 1.7.2015 έως 31.12.2016 το ύψος της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς κλάδου κύριας σύνταξης ορίζεται σε ποσοστό 10%, επί των υφισταμένων, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, ασφαλιστικών κατηγοριών.

β. Από 1.1.2017 και εφεξής οι υφιστάμενες ασφαλιστικές κατηγορίες καταργούνται και το ποσό της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς υπολογίζεται ως ποσοστό επί του φορολογητέου εισοδήματος, αναγόμενο σε μηνιαία βάση, όπως ορίζεται στην παράγραφο 1. Το κατώτατο ασφαλιστέο μηνιαίο εισόδημα ορίζεται ως το ποσό που αναλογεί στο 70% του εκάστοτε προβλεπόμενου κατώτατου βασικού μισθού άγαμου μισθωτού άνω των είκοσι πέντε (25) ετών. Το ανώτατο όριο ασφαλιστέου μηνιαίου εισοδήματος για τον υπολογισμό της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς αποτελεί το ποσό της παραγράφου 2 του άρθρου 38.

γ. Από 1.1.2017 και έως 31.12.2017 το ποσοστό των μηνιαίων ασφαλιστικών εισφορών διαμορφώνεται σε 14%.

δ. Από 1.1.2018 έως 31.12.2018 το ποσοστό των μηνιαίων ασφαλιστικών εισφορών διαμορφώνεται σε ποσοστό 16%.

ε. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 3, το ως άνω ποσοστό διαμορφώνεται σε 12% από 1.1.2019 έως 31.12.2019, σε ποσοστό 12,67% από 1.1.2020 έως 31.12.2020, σε ποσοστό 13% από 1.1.2021 έως 31.12.2021 και σε ποσοστό 13,33%, από 1.1.2022 και εντεύθεν.

3. Από 1.1.2019 και εντεύθεν η ελάχιστη μηνιαία εισφορά δεν μπορεί να υπολείπεται:

α. από 1.1.2019 έως 31.12.2019 του ποσού που αντιστοιχεί σε ποσοστό 18% επί του ποσού που αναλογεί στο 70% του εκάστοτε προβλεπόμενου κατώτατου βασικού μισθού άγαμου μισθωτού,

β. από 1.1.2020 και έως 31.12.2020 του ποσού που αντιστοιχεί σε ποσοστό 19% επί του ποσού που αναλογεί στο 70% του εκάστοτε προβλεπόμενου κατώτατου βασικού μισθού άγαμου μισθωτού,

γ. από 1.1.2021 και έως 31.12.2021 του ποσού που αντιστοιχεί σε ποσοστό 19,5% επί του ποσού που ανα-

λογεί στο 70% του εκάστοτε προβλεπόμενου κατώτατου βασικού μισθού άγαμου μισθωτού, και

δ. από 1.1.2022 και εντεύθεν του ποσού που αντιστοιχεί σε ποσοστό 20% επί του ποσού που αναλογεί στο 70% του εκάστοτε προβλεπόμενου κατώτατου βασικού μισθού άγαμου μισθωτού.

4. Οι ασφαλισμένοι με αίτησή τους, που υποβάλλεται στον ΕΦΚΑ οποτεδήποτε, μπορούν να επιλέξουν τα ως άνω ποσοστά να υπολογίζονται επί ανώτερης βάσης υπολογισμού από εκείνη που προκύπτει βάσει του μηνιαίου εισοδήματός τους, όπως αυτό καθορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1. Το ύψος της βάσης υπολογισμού, ο κλάδος υπέρ του οποίου θα εισφέρει και το χρονικό διάστημα εφαρμογής της επιλέγονται από τους ασφαλισμένους με την ως άνω αίτησή τους, με την επιφύλαξη για το ανώτατο όριο ασφαλιστέου μηνιαίου εισοδήματος.

Η νέα βάση υπολογισμού αρχίζει να εφαρμόζεται από την πρώτη ημέρα του επόμενου μήνα υποβολής της αίτησης και παύει να ισχύει είτε από τον επόμενο μήνα από την ανάκληση της αίτησης ή την υποβολή νέας αίτησης εκ μέρους του ασφαλισμένου, είτε αυτοδικαίως και πριν την παρέλευση του επιλεγέντος, σύμφωνα με τα ανωτέρω χρονικού διαστήματος, εφόσον προκύψει ανώτερη βάση υπολογισμού βάσει του μηνιαίου εισοδήματος σε σχέση με την επιλεγείσα. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζεται κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας.

5. Οι ρυθμίσεις των παραγράφων 1 και 2 εφαρμόζονται αναλογικά και στις εξής κατηγορίες ασφαλισμένων:

α) Στους ασφαλισμένους, που ανεξαρτήτως του χρόνου υπαγωγής τους στην κοινωνική ασφάλιση, υπάγονταν ή θα υπάγονται, έως την έναρξη ισχύος του παρόντος, βάσει των γενικών ή ειδικών ή καταστατικών διατάξεων του ΟΓΑ, όπως ίσχυαν έως την έναρξη ισχύος του παρόντος, στην ασφάλιση του ΟΓΑ με εισοδηματικά ή πληθυσμιακά κριτήρια, ως προς τον τρόπο υπολογισμού της μηνιαίας ασφαλιστικής τους εισφοράς κλάδου κύριας σύνταξης.

β) Στους κατά κύριο επάγγελμα, τουλάχιστον για μία πενταετία, αγρότες, όπως ορίζονται από το Μητρώο Αγροτών, καθώς και στα φυσικά πρόσωπα που εντάσσονται σε επιδοτούμενα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης νέων γεωργών, που εγκαθιστούν φωτοβολταϊκά συστήματα συνολικής ισχύος μέχρι 100kW.

γ) Στους απασχολούμενους στην αγροτική οικονομία πρώην ασφαλισμένων στον ΟΓΑ, που έχουν ενταχθεί στα επενδυτικά προγράμματα για την αγροτική ανάπτυξη, όπως αυτά του αγροτουρισμού και της αγροβιοτεχνίας, στο πλαίσιο των σχετικών Κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και χρηματοδοτούνται για το σκοπό αυτόν.

δ) Στους κατά κύριο επάγγελμα αγρότες και αγρότισσες που είναι παράλληλα και μέλη Αγροτικών Συνεταιρισμών, όπως και οι αγρεργάτες που απασχολούνται σε παραγωγούς αγροτικών προϊόντων και ως λιανοπωλητές σε λαϊκές αγορές.

ε) Στους ασφαλισμένους, οι οποίοι, σύμφωνα με τις γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις, όπως ίσχυαν έως την έναρξη ισχύος του παρόντος, υπάγονταν ή θα υπάγονται στον Κλάδο Κύριας Ασφάλισης Αγροτών του ΟΓΑ και οι οποίοι απασχολούνται εποχικά για χρονικό διάστημα μέχρι εκατόν πενήντα (150) ημερών ετησίως σε επιχειρήσεις ή εκμεταλλεύσεις, οι οποίες μεταποιούν, τυποποιούν και διακινούν προϊόντα εδάφους, κτηνοτροφίας, αλιείας, δασοπονίας, θηραματοπονίας και κάθε είδους εκτροφών, οι οποίοι συνεχίζουν να ασφαλίζονται ως αυτοτελώς απασχολούμενοι αγρότες, και άρα εξαιρούνται της ασφάλισης ως μισθωτοί για την απασχόλησή τους αυτή. Το συνολικό χρονικό διάστημα των εκατόν πενήντα (150) ημερών μπορεί να κατανεμηθεί κατά τη διάρκεια του έτους, σύμφωνα με τις ανάγκες τις επιχείρησης ή εκμετάλλευσης.

6. Οι ασφαλισμένοι που έως την έναρξη ισχύος του παρόντος υπάγονταν στην ασφάλιση του ΟΓΑ ως μισθωτοί - ανειδίκευτοι εργάτες, μετακλητοί πολίτες τρίτων χωρών, καταβάλλουν, από 1.1.2017, μηνιαία ασφαλιστική εισφορά για τον κλάδο σύνταξης ως μισθωτοί, οπότε και εφαρμόζονται αναλόγως οι σχετικές διατάξεις για τους ασφαλισμένους μισθωτούς που προέρχονται από το ΙΚΑ - ΕΤΑΜ. Το ποσοστό της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς εργοδότη - ασφαλισμένου για τους άνω ασφαλισμένους διαμορφώνεται ισόποσα και σταδιακά από 1.1.2017 και έως 31.12.2019, ώστε την 1.1.2020 να διαμορφωθεί στο ύψος του άρθρου 38.

7. Η πρώιμη παύση της γεωργικής δραστηριότητας σε εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΟΚ) υπ’ αριθμ. 1096/88 του Συμβουλίου της 25ης Απριλίου 1988, σχετικά με την καθιέρωση κοινοτικού καθεστώτος για την ενθάρρυνση της παύσης της γεωργικής δραστηριότητας, δεν αποτελεί λόγο διακοπής της ασφάλισης των αγροτών στον ΕΦΚΑ, τόσο για τους δικαιούχους όσο και τις συζύγους τους. Κατά τη διάρκεια εφαρμογής του μέτρου, και μέχρι συμπλήρωσης του 67ου έτους της ηλικίας τους, οι εντασσόμενοι σε αυτό αγρότες και οι σύζυγοί τους, λογίζονται ως ενεργοί αγρότες σε ό,τι αφορά στα ασφαλιστικά τους δικαιώματα και την ιατροφαρμακευτική τους περίθαλψη. Τα ανωτέρω ισχύουν ακόμα και σε περίπτωση που το μέτρο λήξει πριν τη συμπλήρωση του 67ου έτους ηλικίας των εντασσομένων σε αυτό. Οι ασφαλισμένοι αυτοί υπάγονται στις ρυθμίσεις των παραγράφων 1 και 2, που εφαρμόζονται αναλογικά.

8. Από 1.1.2017 οι ασφαλισμένοι του παρόντος άρθρου στο Λογαριασμό Αγροτικής Εστίας του ΟΓΑ, καταβάλλουν ποσοστό συμμετοχής υπέρ αυτού και η κρατική επιχορήγηση καταργείται. Η συμμετοχή βαρύνει τον ασφαλισμένο και συνεισπράττεται με τις εισφορές για τον κλάδο σύνταξης. Το ποσοστό συμμετοχής ορίζεται στο 0,25% επί του ασφαλιστέου εισοδήματος, σύμφωνα με την παράγραφο 2.

9. Οι διατάξεις του άρθρου 34 του ν. 1140/1981 (Α΄ 68), του άρθρου 2 του ν. 2458/1997 (Α΄ 15), καθώς και της παρ. 7 της υποπαραγράφου ΙΑ.6 της παρ. ΙΑ΄ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α΄ 222), σε ό,τι αφορά στο ανώτατο όριο ηλικίας καταργούνται.

10. Με απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Οικονομικών προσδιορίζεται το ασφαλιστέο εισόδημα και κάθε

άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.».

2. Οι υπουργικές αποφάσεις που έχουν ήδη εκδοθεί μέχρι την ψήφιση του παρόντος διατηρούνται σε ισχύ.

**Άρθρο 4**
**Τροποποίηση του άρθρου 97 του ν. 4387/2016**

Η παρ. 2 του άρθρου 97 του ν. 4387/2016 αντικαθίσταται, από τότε που ίσχυσε, ως εξής:

«2.α. Από 1.1.2017 και μέχρι τις 31.5.2019, το ποσό της μηνιαίας εισφοράς όλων των αυτοαπασχολούμενων και ελευθέρων επαγγελματιών, ασφαλισμένων πριν και μετά την 1.1.1993, στον Κλάδο Επικουρικής Ασφάλισης του ΕΤΕΑΕΠ, διαμορφώνεται σε ποσοστό 7% υπολογιζόμενο επί του κατώτατου βασικού μισθού άγαμου μισθωτού άνω των είκοσι πέντε (25) ετών, όπως εκάστοτε ισχύει. Ειδικά για τους ασφαλισμένους στον τ. Τομέα Επικουρικής Ασφάλισης Πρατηριούχων Υγρών Καυσίμων και του τ. Τομέα Επικουρικής Ασφάλισης Αρτοποιών του τ. ΟΑΕΕ του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του ΕΤΕΑΕΠ το ποσό της μηνιαίας εισφοράς του προηγούμενου εδαφίου ισχύει από 1.12.2012 και από 1.1.2015, αντίστοιχα.

β. Από 1.6.2019 και μέχρι τις 31.5.2022, το ποσό της μηνιαίας εισφοράς των αυτοαπασχολούμενων και ελευθέρων επαγγελματιών διαμορφώνεται σε 6,5%, υπολογιζόμενο επί του κατώτατου βασικού μισθού άγαμου μισθωτού, όπως εκάστοτε ισχύει.

γ. Από 1.6.2022 και εφεξής το ποσό της μηνιαίας εισφοράς των αυτοαπασχολούμενων και ελευθέρων επαγγελματιών διαμορφώνεται σε 6% υπολογιζόμενο επί του κατώτατου βασικού μισθού άγαμου μισθωτού, όπως εκάστοτε ισχύει.

δ. Από 1.1.2019 και μέχρι 31.5.2019 το ποσό της μηνιαίας εισφοράς για τους έμμισθους δικηγόρους πριν και μετά την 1.1.1993, του οικείου τομέα του κλάδου επικουρικής ασφάλισης του τ. ΕΤΑΑ, υπολογίζεται σε ποσοστό 3,5% για τον ασφαλισμένο και σε ποσοστό 3,5% για τον εντολέα, επί του κατώτατου βασικού μισθού άγαμου μισθωτού, όπως εκάστοτε ισχύει.

ε. Από 1.6.2019 και μέχρι 31.5.2022, το ποσό της μηνιαίας εισφοράς για τους έμμισθους δικηγόρους πριν και μετά την 1.1.1993, του οικείου τομέα του κλάδου επικουρικής ασφάλισης του τ. ΕΤΑΑ, υπολογίζεται σε ποσοστό 3,25% για τον ασφαλισμένο και σε ποσοστό 3,25% για τον εντολέα, επί του κατώτατου βασικού μισθού άγαμου μισθωτού, όπως εκάστοτε ισχύει.

στ. Από 1.6.2022 και εφεξής το ποσό της μηνιαίας εισφοράς για τους έμμισθους δικηγόρους πριν και μετά την 1.1.1993, του οικείου τομέα του κλάδου επικουρικής ασφάλισης του τ. ΕΤΑΑ, υπολογίζεται σε ποσοστό 3% για τον ασφαλισμένο και σε ποσοστό 3% για τον εντολέα, επί του κατώτατου βασικού μισθού άγαμου μισθωτού, όπως εκάστοτε ισχύει.

ζ. Οι ασφαλισμένοι της παρούσας παραγράφου, με αίτησή τους, που υποβάλλεται στο ΕΤΕΑΕΠ οποτεδήποτε, μπορούν να επιλέξουν τα ως άνω ποσοστά να υπολογίζονται επί ανώτερης βάσης υπολογισμού από εκείνη που προκύπτει βάσει του εκάστοτε ισχύοντος βασικού μισθού άγαμου μισθωτού. Το ύψος της βάσης υπολογισμού και το χρονικό διάστημα εφαρμογής της επιλέγονται από τους ασφαλισμένους με την αίτησή τους.

η. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζεται ο τρόπος επιλογής της ανώτερης βάσης υπολογισμού, ο τρόπος εξόφλησης των οφειλόμενων ασφαλιστικών εισφορών και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.»

**Άρθρο 5**
**Τροποποίηση του άρθρου 35 του ν. 4387/2016**

Η περίπτωση β΄ της παρ. 2 του άρθρου 35 του ν. 4387/2016 αντικαθίσταται, από τότε που ίσχυσε, ως εξής:

«β. Τα έσοδα από τις ασφαλιστικές εισφορές των ασφαλισμένων και των εργοδοτών, όπου προβλέπεται εργοδοτική εισφορά για τους μέχρι 31.12.1992 ασφαλισμένους μισθωτούς.

Το ύψος και ο τρόπος υπολογισμού των εισφορών των μέχρι 31.12.1992 ασφαλισμένων μισθωτών, προσδιορίζονται σύμφωνα με τις καταστατικές διατάξεις των εντασσόμενων ταμείων, τομέων, κλάδων και λογαριασμών προνοίας στο ΕΤΕΑΕΠ, με εξαίρεση τους μισθωτούς ασφαλισμένους στους τομείς προνοίας του πρώην ΕΤΑΠ - ΜΜΕ, των οποίων τα ποσοστά εισφορών υπολογίζονται επί των ασφαλιστέων αποδοχών τους για κύρια σύνταξη, όπως αυτές προσδιορίζονται στο άρθρο 38.

Από 1.1.2017 το ποσό της μηνιαίας εισφοράς στον Κλάδο Εφάπαξ Παροχών του ΕΤΕΑΕΠ των ασφαλισμένων από 1.1.1993 και εφεξής μισθωτών ορίζεται σε ποσοστό 4%, υπολογιζόμενο επί των ασφαλιστέων αποδοχών τους για κύρια σύνταξη, όπως αυτές προσδιορίζονται στα άρθρα 5 και 38.

Από 1.1.2017 το ποσό της μηνιαίας εισφοράς στον Κλάδο Εφάπαξ Παροχών του ΕΤΕΑΕΠ όλων των πριν και μετά την 1.1.1993 ασφαλισμένων αυτοτελώς απασχολούμενων, ορίζεται σε ποσοστό 4%, υπολογιζόμενο επί του ποσού που αντιστοιχεί στον κατώτατο βασικό μισθό άγαμου μισθωτού άνω των είκοσι πέντε (25) ετών, όπως εκάστοτε ισχύει.

Από 1.1.2019 το ποσό της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς για όλους τους πριν και μετά την 1.1.1993 ασφαλισμένους έμμισθους δικηγόρους, μισθωτούς μηχανικούς και ιατρούς, των οικείων τομέων του κλάδου πρόνοιας του τ. ΕΤΑΑ, ορίζεται σε ποσοστό 4%, υπολογιζόμενο επί του ποσού που αντιστοιχεί στον κατώτατο βασικό μισθό άγαμου μισθωτού, όπως εκάστοτε ισχύει. Ειδικά για τους έμμισθους δικηγόρους, το ποσοστό του προηγούμενου εδαφίου επιμερίζεται σε 2% για τον ασφαλισμένο και σε 2% για τον εντολέα.

Οι ασφαλισμένοι με αίτησή τους, που υποβάλλεται στο ΕΤΕΑΕΠ οποτεδήποτε, μπορούν να επιλέξουν τα ποσοστά της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 2 να υπολογίζονται επί ανώτερης βάσης υπολογισμού από εκείνη που προκύπτει βάσει του εκάστοτε ισχύοντος βασικού μισθού άγαμου μισθωτού. Στην περίπτωση αυτή το ύψος της βάσης υπολογισμού και το χρονικό διάστημα εφαρμογής της επιλέγεται από τους ασφαλισμένους με την ως άνω αίτησή τους.

Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζονται ο τρόπος επιλογής της ανώτερης βάσης υπολογισμού της μηνιαίας εισφοράς, καθώς και κάθε αναγκαίο θέμα που προκύπτει για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.».

**Άρθρο 6**
**Τροποποίηση του άρθρου 98 του ν. 4387/2016**

Στις παραγράφους 1, 2 και 3 του άρθρου 98 του ν. 4387/2016 η φράση «και επικουρικής σύνταξης, εφάπαξ» αντικαθίσταται από τότε που ίσχυσε από τη λέξη «σύνταξης».

**Άρθρο 7**
**Τροποποίηση του άρθρου 28 του ν. 4387/2016**

1. Στο τέλος της περίπτωσης β΄ της παρ. 2 του άρθρου 28 του ν. 4387/2016 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Από 1.1.2019 για τους αυτοαπασχολούμενους, τους ελεύθερους επαγγελματίες και τους ασφαλισμένους του άρθρου 40, ως συντάξιμες αποδοχές ορίζεται το ποσό που αντιστοιχεί στο ασφαλιστέο μηνιαίο εισόδημα που προκύπτει, αν εκλαμβανόταν ως μηνιαία εισφορά ύψους 20% το ποσό που πράγματι καταβλήθηκε για κάθε μήνα ασφάλισης.»

2. Η περίπτωση δ΄ της παρ. 2 του άρθρου 28 του ν. 4387/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«δ. Για το χρόνο ασφάλισης που αναγνωρίζεται πλασματικά, ύστερα από την καταβολή του ποσού εξαγοράς που προβλέπεται, ως συντάξιμες αποδοχές ορίζεται το ποσό που θα αποτελούσε τον ασφαλιστέο μηνιαίο μισθό - εισόδημα, αν εκλαμβανόταν ως μηνιαία εισφορά ύψους 20% το ποσό που πράγματι καταβλήθηκε για την εξαγορά κάθε μήνα ασφάλισης. Οι πλασματικοί χρόνοι που αναγνωρίστηκαν χωρίς εξαγορά δεν συνυπολογίζονται για τον υπολογισμό του ποσού της ανταποδοτικής σύνταξης.».

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄**
**ΛΟΙΠΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ**
**ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

**Άρθρο 8**
**Έναρξη και λήξη συνταξιοδοτικού δικαιώματος στο ΕΤΕΑΕΠ**

1. Το άρθρο 1 του ν. 4554/2018 (Α΄ 130) εφαρμόζεται αναλόγως για την έναρξη και λήξη του δικαιώματος επικουρικής σύνταξης από το Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών (ΕΤΕΑΕΠ). Προϋπόθεση για την έναρξη καταβολής της επικουρικής σύνταξης είναι η προηγούμενη συνταξιοδότηση από το φορέα κύριας ασφάλισης.

2. Κατ’ εξαίρεση, η καταβολή της επικουρικής σύνταξης λόγω γήρατος, θανάτου ή αναπηρίας από το ΕΤΕΑΕΠ αρχίζει από την ημερομηνία έναρξης καταβολής της κύριας σύνταξης, εφόσον κατά την ημερομηνία αυτή πληρούνται οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση επικουρικής σύνταξης και η αίτηση υποβληθεί μέσα σε τρεις (3) μήνες από την ημερομηνία κοινοποίησης της απόφασης για την απονομή της κύριας σύνταξης.

**Άρθρο 9**
**Τεχνικό ζήτημα για την απονομή επικουρικών συντάξεων και εφάπαξ παροχών στο ΕΤΕΑΕΠ**

1. Σε περίπτωση υποβολής δήλωσης των ασφαλισμένων του ΕΤΕΑΕΠ που υπάγονταν στην ασφάλιση του τ. ΕΤΑΑ, περί εξόφλησης των εισφορών των συνεισπραττόμενων κλάδων επικουρικής ασφάλισης και εφάπαξ παροχών, για το χρονικό διάστημα μέχρι 31.12.2016, για το οποίο έχουν εξοφληθεί οι εισφορές για τον κλάδο κύριας ασφάλισης και έχει διενεργηθεί έλεγχος του χρόνου ασφάλισης, η επικουρική σύνταξη και η εφάπαξ παροχή απονέμεται με την επιφύλαξη της παραγράφου 2.

2. Το ΕΤΕΑΕΠ ελέγχει την ακρίβεια των στοιχείων που υποβάλλονται σύμφωνα με την παράγραφο 1 εντός δύο (2) ετών από την έκδοση των σχετικών αποφάσεων. Σε περίπτωση που μετά τον έλεγχο προκύπτει ότι τα στοιχεία αυτά δεν είναι ακριβή, εκτός από τις άλλες έννομες συνέπειες, αναζητούνται άτοκα από το ΕΤΕΑΕΠ οι αχρεωστήτως καταβληθείσες συντάξεις και παροχές.

**Άρθρο 10**
**Αχρεωστήτως καταβληθείσες παροχές από το τ. ΤΑΔΚΥ και το τ. ΤΠΔΚΥ**

Αχρεωστήτως καταβληθείσες επικουρικές συντάξεις από το τ. ΤΑΔΚΥ, ήδη ΕΤΕΑΕΠ, και εφάπαξ παροχές από το τ. ΤΠΔΚΥ, ήδη ΕΤΕΑΕΠ, που προέκυψαν από ανάκληση των σχετικών πράξεων απονομής για λόγους που δεν ανάγονται σε υπαιτιότητα των ασφαλισμένων δεν αναζητούνται από το ΕΤΕΑΕΠ. Τυχόν καταβληθέντα από τους ασφαλισμένους του τ. ΤΑΔΚΥ και τ. ΤΠΔΚΥ ποσά λόγω ανάκλησης των σχετικών πράξεων απονομής επικουρικής σύνταξης και εφάπαξ παροχής επιστρέφονται άτοκα, ενώ τυχόν καταβληθείσες από τους ασφαλισμένους εισφορές εξαγοράς χρόνου ασφάλισης δεν επιστρέφονται.

**Άρθρο 11**
**Αναγνώριση πλασματικών χρόνων πριν την 1.1.2017 και αύξηση των συντάξιμων αποδοχών**

Όποιος έχει εξαγοράσει πλασματικό χρόνο πριν από την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016 (Α΄ 85) και δεν έχει υποβάλει αίτηση συνταξιοδότησης μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, δύναται να υπαχθεί στις διατάξεις του ν. 4387/2016 καταβάλλοντας τη διαφορά της ήδη καταβληθείσας εισφοράς με αυτή που είναι καταβλητέα, σύμφωνα με το ν. 4387/2016.

**Άρθρο 12**
**Εκκαθάριση και πληρωμή ληξιπροθέσμων υποχρεώσεων του κλάδου υγείας των ΦΚΑ που εντάχθηκαν στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ.**

1.α) Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις του κλάδου υγείας των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης (ΦΚΑ), που εντάχθηκαν στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. προς τα φαρμακεία, λοιπούς συμβεβλημένους ιδιώτες παρόχους υπηρεσιών υγείας (ιατρούς, κλινικές, διαγνωστικά κέντρα, εργαστήρια κ.λπ.), φαρμακευτικές εταιρείες, προμηθευτές υγειονομικού και λοιπού υλικού κ.λπ., και προς ασφαλισμένους των ΦΚΑ, εκκαθαρίζονται και πληρώνονται από τον ΕΦΚΑ μέχρι 31.12.2019.

β) Ως ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις, νοούνται εκείνες που αφορούν τα έτη από 1.1.2006 και εντεύθεν, για τις οποίες έχουν εκδοθεί τα προβλεπόμενα, κατά περίπτωση, παραστατικά ή αποδεικνύεται η παροχή των υπηρεσιών ή η παραλαβή των προϊόντων και οι οποίες δεν έχουν εξοφληθεί έως την έναρξη ισχύος του παρόντος.

2. Το ποσοστό έκπτωσης που αφορά τις οφειλές, προ Φ.Π.Α., προς τους ιδιώτες παρόχους υπηρεσιών υγείας καθορίζεται ως ακολούθως:

α. Διαγνωστικά Κέντρα - Εργαστήρια:

αα) Για ποσό μηνιαίας οφειλής μέχρι δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ ποσοστό έκπτωσης πέντε τοις εκατό (5%).

ββ) Για ποσό μηνιαίας οφειλής πάνω από δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ ποσοστό έκπτωσης δέκα τοις εκατό (10%).

β. Ιδιωτικές Κλινικές, Κέντρα Αποθεραπείας και Αποκατάστασης, Μονάδες Χρόνιας Αιμοκάθαρσης για δαπάνες Νοσηλείας ποσοστό έκπτωσης δέκα τοις εκατό (10%).

γ. Συμβεβλημένοι Ιδιώτες Ιατροί:

αα) Για ποσό μηνιαίας οφειλής μέχρι τέσσερις χιλιάδες (4.000) ευρώ ποσοστό έκπτωσης πέντε τοις εκατό (5%).

ββ) Για ποσό μηνιαίας οφειλής πάνω από τέσσερις χιλιάδες (4.000 ευρώ) ποσοστό έκπτωσης 10%.

δ. Προμηθευτές Υγειονομικού και λοιπού υλικού ποσοστό έκπτωσης είκοσι πέντε τοις εκατό (25%), για δαπάνες ειδικών νοσοκομειακών υλικών (υλικά λαπαροτομίας, ορθοπεδικά υλικά, καρδιοεπεμβατικά, ενδοφακοί, επιθέματα μαστού, υλικά αγγειοπλαστικής κ.ά.).

ε. Συμβεβλημένοι λοιποί πάροχοι υπηρεσιών υγείας (φυσιοθεραπευτές, λογοθεραπευτές κ.λπ.) ποσοστό έκπτωσης πέντε τοις εκατό (5%).

στ. Φαρμακευτικές εταιρείες ποσοστό έκπτωσης οκτώ τοις εκατό (8%).

ζ. Φαρμακεία ποσοστό τρισίμιση τοις εκατό (3,5%).

Οι λοιπές ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις που προκύπτουν από τυχόν υπόλοιπο λόγω πληρωμής προκαταβολής, εξοφλούνται για οφειλές μέχρι δεκαπέντε (15.000) ευρώ με έκπτωση είκοσι τοις εκατό (20%) και για οφειλές πάνω από δεκαπέντε (15.000) ευρώ με έκπτωση σαράντα πέντε τοις εκατό (45%) επί της συναλλακτικής αξίας (αξίας του παραστατικού προ Φ.Π.Α.), του απομένοντος, μετά την αφαίρεση της προκαταβολής, υπολοίπου.

Οι οφειλές προς ασθενείς ασφαλισμένους και προς τους ιδιώτες παρόχους υπηρεσιών υγείας που έχουν εκκαθαριστεί εξοφλούνται ολοσχερώς.

3. Για την αποπληρωμή των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων του παρόντος ο ΕΦΚΑ δύναται να επιχορηγείται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 4281/2014 (Α΄ 160). Εξαιρετικώς, για την οριστικοποίηση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων, τη δέσμευση και τη μεταφορά πιστώσεων και κεφαλαίων απαιτείται, κατά παρέκκλιση των ισχυουσών διατάξεων, η σύνταξη και η υποβολή εντύπου συγκεντρωτικής κατάστασης ανά παραστατικό ή προμηθευτή ή πάροχο ή κατηγορία δαπάνης. Το έντυπο της συγκεντρωτικής κατάστασης, η ενταλματοποίηση και η πληρωμή πραγματοποιείται κατά παρέκκλιση της χρονολογικής σειράς. Το ως άνω έντυπο αρκεί για την ενταλματοποίηση δαπανών από τις υφιστάμενες πιστώσεις και μεταφορές κεφαλαίων, που πραγματοποιήθηκαν για τον σκοπό αυτό.

4. Οι οφειλές εξοφλούνται άμεσα με την έκδοση χρηματικού εντάλματος ύστερα από πρόχειρο λογιστικό έλεγχο που διενεργείται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΕΦΚΑ, εφόσον:

α) παρασχεθεί η κατά περίπτωση αναφερόμενη έκπτωση εκ μέρους του δικαιούχου - παρόχου με την προσκόμιση στον ΕΦΚΑ πιστωτικού τιμολογίου,

β) υποβληθεί υπεύθυνη δήλωση εκ μέρους του δικαιούχου - παρόχου, στην οποία ρητά αναφέρεται ότι, αποδέχεται τη ρύθμιση αυτή για όλες τις απαιτήσεις του, που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας και παραιτείται χωρίς επιφύλαξη από οποιαδήποτε άλλη αξίωση που πηγάζει από την ίδια αιτία, συμπεριλαμβανομένης της αξίωσης τόκων, μέχρι και την εξόφληση των οφειλών, και από τα ένδικα μέσα και βοηθήματα.

γ) προσκομισθεί στην αρμόδια Οικονομική Υπηρεσία φορολογική ενημερότητα ή βεβαίωση οφειλής. Όταν προσκομίζεται από τον πάροχο βεβαίωση οφειλής, παρακρατείται από την αρμόδια υπηρεσία το ποσό αυτής και αποδίδεται στο Δημόσιο, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

5. Στην εκκαθάριση και πληρωμή των ληξιπρόθεσμων δαπανών υγείας του πρώην ΕΤΑΑ, ειδικώς για την εφαρμογή του παρόντος:

α) Αρμόδιες για τη συγκέντρωση του συνόλου των παραστατικών των δαπανών υγείας ανά τομέα είναι οι υπάρχουσες οργανικές μονάδες της Γενικής Διεύθυνσης Καταβολής Παροχών Υγείας του ΕΦΚΑ, ως εξής:

αα) Το Τμήμα Ασφάλισης Κλάδου Υγείας και Πρόνοιας της Διεύθυνσης Υγείας και Πρόνοιας του Τομέα Μηχανικών, για τις ληξιπρόθεσμες δαπάνες υγείας προς παρόχους και ασφαλισμένους των τομέων Μηχανικών.

ββ) Το Τμήμα Παροχών Ανοιχτής Περίθαλψης της Διεύθυνσης Ασθενείας των Τομέων Υγειονομικών και το Τμήμα Πληρωμής Συντάξεων και Παροχών Ασθενείας της Διεύθυνσης Υγειονομικών Θεσσαλονίκης, που υπάγεται απευθείας στον Διοικητή του ΕΦΚΑ, για τις ληξιπρόθεσμες δαπάνες υγείας προς παρόχους και ασφαλισμένους των τομέων Υγειονομικών.

γγ) Το Τμήμα Εσόδων - Παροχών της Διεύθυνσης Ασφάλισης - Παροχών των Τομέων Συμβολαιογράφων, για τις ληξιπρόθεσμες δαπάνες υγείας προς παρόχους και ασφαλισμένους των τομέων Συμβολαιογράφων.

δδ) Το Τμήμα Εσόδων - Παροχών της Διεύθυνσης Ασφάλισης - Παροχών των Τομέων Δικηγόρων Αθηνών, για τις ληξιπρόθεσμες δαπάνες υγείας προς παρόχους και ασφαλισμένους των τομέων Δικηγόρων Αθηνών.

εε) Το Τμήμα Εσόδων - Παροχών της Διεύθυνσης Ασφάλισης - Παροχών του Τομέα Υγείας Δικηγόρων Πειραιά, για τις ληξιπρόθεσμες δαπάνες υγείας προς παρόχους και ασφαλισμένους των τομέων Δικηγόρων Πειραιά.

στστ) Το Τμήμα Εσόδων - Παροχών της Διεύθυνσης Ασφάλισης - Παροχών του Τομέα Υγείας Δικηγόρων επαρχιών, για τις ληξιπρόθεσμες δαπάνες υγείας προς παρόχους και ασφαλισμένους των τομέων Δικηγόρων επαρχιών.

ζζ) Το Περιφερειακό Τμήμα Υγείας Δικηγόρων Θεσσαλονίκης, για τις ληξιπρόθεσμες δαπάνες υγείας προς παρόχους και ασφαλισμένους των τομέων Δικηγόρων Θεσσαλονίκης.

Οι ανωτέρω οργανικές μονάδες είναι αρμόδιες και για τη σύνταξη της κατάστασης πληρωμής δαπάνης, για κάθε δικαιούχο, πάροχο ή ασφαλισμένο, η οποία, αφού υπογραφεί από τον αρμόδιο διατάκτη, διαβιβάζεται μαζί με όλα τα δικαιολογητικά με έγγραφο για οικονομικό έλεγχο, ενταλματοποίηση και πληρωμή στην αρμόδια Οικονομική Υπηρεσία. Οι προϊστάμενοι των ανωτέρω τμημάτων ορίζονται διατάκτες των οικείων δαπανών υγείας, με αρμοδιότητα να υπογράφουν την κατάσταση πληρωμής δαπάνης για κάθε δικαιούχο, πάροχο ή ασφαλισμένο, και την απόφαση ανάληψης υποχρέωσης. Ειδικά για το Τμήμα Πληρωμής Συντάξεων και Παροχών Ασθενείας της Διεύθυνσης Υγειονομικών Θεσσαλονίκης, ως διατάκτης ορίζεται ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης. Η απόφαση ανάληψης υποχρέωσης εκδίδεται με μέριμνα του αρμοδίου για την πληρωμή Τμήματος Οικονομικού της Περιφερειακής Διεύθυνσης, ως αυτές ορίζονται ακολούθως, αφού βεβαιωθεί η ύπαρξη πίστωσης από τον Προϊστάμενο του Τμήματος Οικονομικού της Περιφερειακής Διεύθυνσης.

β) Αρμόδια για τον οικονομικό έλεγχο, την οικονομική εκκαθάριση, την ενταλματοποίηση και την εξόφληση των ανωτέρω ληξιπρόθεσμων δαπανών είναι τα Τμήματα Οικονομικού των Περιφερειακών Διευθύνσεων του ΕΦΚΑ του άρθρου 48 του ν. 4445/2016 (Α΄ 236), ως εξής:

αα) Το Τμήμα Οικονομικού της Περιφερειακής Διεύθυνσης Συντάξεων και Ασφάλισης του Τομέα Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων, για τις ληξιπρόθεσμες δαπάνες υγείας προς παρόχους και ασφαλισμένους των Τομέων Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων.

ββ) Το Τμήμα Οικονομικού της Περιφερειακής Διεύθυνσης Συντάξεων και Ασφάλισης του Τομέα Υγειονομικών, για τις ληξιπρόθεσμες δαπάνες υγείας προς παρόχους και ασφαλισμένους των Τομέων Υγειονομικών.

γγ) Το Τμήμα Οικονομικού της Περιφερειακής Διεύθυνσης Παροχών του Τομέα Ασφάλισης Νομικών, για τις ληξιπρόθεσμες δαπάνες υγείας προς παρόχους και ασφαλισμένους των Τομέων Συμβολαιογράφων, του Τομέα Υγείας Δικηγόρων Αθηνών, του Τομέα Υγείας Δικηγόρων Πειραιά, του Τομέα Υγείας Δικηγόρων επαρχιών και του Τομέα Υγείας Δικηγόρων Θεσσαλονίκης.

Τα χρηματικά εντάλματα πληρωμής εκδίδονται ύστερα από πρόχειρο λογιστικό έλεγχο, υπογράφονται από τον συντάκτη τους, από τον Προϊστάμενο του οικείου Τμήματος Οικονομικού και από τον Διευθυντή της Περιφερειακής Διεύθυνσης σύμφωνα με το άρθρο 16 του Κανονισμού Οικονομικής Οργάνωσης και Λειτουργίας του ΕΦΚΑ (Φ.ΕΦΚΑ/οικ.22424/861/16.5.2017, Β΄ 1720). Η εξόφληση των Χρηματικών Ενταλμάτων Πληρωμής διενεργείται οίκοθεν από τα ανωτέρω Τμήματα Οικονομικού.

6. Στην εκκαθάριση και πληρωμή των ληξιπρόθεσμων δαπανών υγείας του πρώην ΤΥΔΚΥ, ειδικά για την εφαρμογή του παρόντος:

α) Αρμόδια για την εκκαθάριση και εξόφληση των ληξιπρόθεσμων δαπανών υγείας του τ. ΤΥΔΚΥ Νομού Αττικής είναι η υπάρχουσα οργανική μονάδα της Διεύθυνσης Ασφάλισης Παροχών ΟΠΑΔ, ως εξής:

αα) Το Τμήμα Παροχών της Διεύθυνσης Ασφάλισης Παροχών ΟΠΑΔ είναι αρμόδιο για τον έλεγχο και την εκκαθάριση της δαπάνης. Μετά τον έλεγχο διενεργείται επί των δικαιολογητικών πράξη εκκαθάρισης με το εκκαθαριζόμενο υπέρ του δικαιούχου χρηματικό ποσό, η οποία υπογράφεται από τον υπάλληλο που διενήργησε τον έλεγχο. Με βάση την πράξη εκκαθάρισης συντάσσεται κατάσταση δαπάνης, στην οποία καταχωρίζεται αριθμητικά και ολογράφως το χρηματικό ποσό που εκκαθαρίζεται με πρόχειρο λογιστικό έλεγχο, η οποία υπογράφεται από τα υπηρεσιακά όργανα που διενήργησαν τον έλεγχο και από τον Προϊστάμενο της υπηρεσίας που εκκαθαρίζεται η δαπάνη ή τον νόμιμο αναπληρωτή του. Η κατάσταση δαπάνης διαβιβάζεται στο Τμήμα Λογιστηρίου για την έκδοση εντάλματος.

ββ) Το Τμήμα Λογιστηρίου της Διεύθυνσης Ασφάλισης Παροχών ΟΠΑΔ είναι αρμόδιο για την ενταλματοποίηση και εξόφληση των ως άνω ληξιπρόθεσμων δαπανών. Τα χρηματικά εντάλματα πληρωμής υπογράφονται από τον συντάκτη τους, από τον Προϊστάμενο του Λογιστηρίου και από τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης ή τους νόμιμους αναπληρωτές τους. Η εξόφληση των Χρηματικών Ενταλμάτων Πληρωμής διενεργείται οίκοθεν από το ανωτέρω Τμήμα Λογιστηρίου.

β) Αρμόδια για την εκκαθάριση και εξόφληση των ληξιπρόθεσμων δαπανών υγείας της Περιφέρειας, είναι τα κατά τόπους Υποκαταστήματα του ΕΦΚΑ (πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ), στα οποία μεταφέρθηκαν ως προσωπικό και αρμοδιότητες οι τέως Περιφερειακές Υπηρεσίες του ΟΠΑΔ, μετά τη κατάργησή του και ειδικότερα τα αρμόδια Τμήματα των υπηρεσιών αυτών.

7. Οφειλές προς παρόχους υπηρεσιών υγείας που εκκαθαρίζονται με τις διατάξεις του παρόντος συμψηφίζονται με τυχόν ληξιπρόθεσμες κάθε είδους οφειλές αυτών προς τον ΕΦΚΑ, πλην των ρυθμισμένων. Ο συμψηφισμός πραγματοποιείται από τις ανωτέρω αρμόδιες υπηρεσίες.

8. Η καταβολή του κεφαλαίου της ληξιπρόθεσμης οφειλής προς τους δικαιούχους επιφέρει την απόσβεση της οφειλής ως προς τα έξοδα, τους τόκους και το κεφάλαιο. Μετά την κατά τα ανωτέρω εξόφληση των ληξιπρόθεσμων οφειλών, αποσβένεται κάθε απαίτηση των δικαιούχων κατά του ΕΦΚΑ από την αιτία αυτή. Η αποδοχή της εξόφλησης της απαίτησης από τους δικαιούχους πραγματοποιείται με την υποβολή υπεύθυνης δήλωσης εκ μέρους του δικαιούχου - παρόχου που κατατίθεται στις αρμόδιες για την πληρωμή υπηρεσίες.

9. Με τις διατάξεις του παρόντος εκκαθαρίζονται και πληρώνονται και οι ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις κατά την έννοια της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 1, εκτός συμβατικής σχέσης, εφόσον αποδεικνύεται η παροχή των υπηρεσιών ή η παραλαβή των προϊόντων από τους ΦΚΑ.

Η παραλαβή προϊόντων από τους ΦΚΑ τόσο για τις περιπτώσεις συναφθεισών συμβάσεων όσο και για αυτές που έλαβαν χώρα εκτός αυτών, θεωρείται προσηκόντως αποδεδειγμένη και με την υπογραφή του οικείου πρωτοκόλλου έστω και από έναν αρμόδιο προς τούτο

υπάλληλο, καθώς και με την ύπαρξη αντιγράφου παραλαβής ταχυμεταφορέα ή δελτίου αποστολής. Ειδικά για την εκκαθάριση παροχών προς ασφαλισμένους δεν απαιτούνται οι υπογραφές των ελεγκτών ιατρών στα αντίστοιχα παραστατικά.

10. Οι ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις του παρόντος εκκαθαρίζονται και πληρώνονται εξαιρετικά κατά παρέκκλιση των διατάξεων περί παραγραφής.

11. Εκκαθαρίσεις και πληρωμές ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων, κατά την έννοια της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 1, που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί θεωρούνται νόμιμες.

12. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργείται κάθε άλλη αντίθετη διάταξη.

13. Με απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Οικονομικών δύναται να καθορίζεται και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή της εκκαθάρισης και πληρωμής ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων του κλάδου υγείας των ΦΚΑ που εντάχθηκαν στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ..

### Άρθρο 13
### Νομική παράσταση ΕΦΚΑ υπέρ Ε.Ο.Π.Υ.Υ.

1. Σε δίκες που αφορούν αξιώσεις ή υποχρεώσεις των κλάδων υγείας που μεταφέρθηκαν στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ., σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 17 του ν. 3918/2011 (Α΄ 31), την παρ. 17 του άρθρου 13 του ν. 4052/2012 (Α΄ 41) και το εδάφιο 1β της υποπαραγράφου ΙΒ.1 της παρ. ΙΒ΄ του άρθρου μόνου του ν. 4093/2012 (Α΄ 222), στις οποίες διάδικος είναι το πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, νυν ΕΦΚΑ, ή/και ο Ε.Ο.Π.Υ.Υ., ο ΕΦΚΑ εξακολουθεί να νομιμοποιείται στη διεξαγωγή των δικών αυτών και η νομιμοποίηση αυτή περιλαμβάνει και την άσκηση ένδικων μέσων, μέχρι και την αμετάκλητη περάτωσή τους. Η νομική θέση του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. στις δίκες αυτές δεν θίγεται. Οι αποφάσεις δεσμεύουν τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. και εκτελούνται υπέρ και εις βάρος του.

2. Οι διατάξεις του παρόντος καταλαμβάνουν και τις εκκρεμείς, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, δίκες.

### Άρθρο 14
### Αποδεικτικό ηλικίας ασφαλισμένων του πρώην ΟΓΑ

1. Η ηλικία των ασφαλισμένων του πρώην ΟΓΑ και των μελών οικογενείας τους αποδεικνύεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 10 του ν. 1846/1951 (Α΄ 179).

2. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου καταλαμβάνουν και τις αιτήσεις που εκκρεμούν, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος ενώπιον της διοίκησης, σε οποιοδήποτε στάδιο.

3. Η παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 4169/1961 (Α΄ 81) καταργείται.

### Άρθρο 15
### Μηχανογραφικό σύστημα ΕΦΚΑ και ΓΓΠΣ του Υπουργείου Οικονομικών

Στο τέλος της παρ. 12 του άρθρου 395 του ν. 4512/2018 (Α΄ 5) προστίθενται, από τότε που ίσχυσε, εδάφια ως εξής:

«Μέχρι την πλήρη ένταξη του προηγούμενου εδαφίου, η Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών λειτουργεί και υποστηρίζει το πληροφοριακό σύστημα του ΕΦΚΑ για τη χορήγηση των συντάξεων του Δημόσιου Τομέα. Οι λεπτομέρειες της συνεργασίας αυτής καθορίζονται σε σχετικό πρωτόκολλο συνεργασίας μεταξύ του Διοικητή του ΕΦΚΑ και του Γενικού Γραμματέα Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών.».

### Άρθρο 16
### Τρόπος υπολογισμού σύνταξης των μονοσυνταξιούχων ασφαλισμένων του πρώην ΤΣΑΥ για αιτήσεις προ του ν. 4387/2016

1. Για αιτήσεις συνταξιοδότησης στο τ. ΕΤΑΑ-ΤΣΑΥ, για τις οποίες εφαρμόζονται οι προγενέστερες του ν. 4387/2016 διατάξεις, αν ο χρόνος ασφάλισης στον κλάδο κύριας σύνταξης του τ. ΕΤΑΑ-ΤΣΑΥ δεν ταυτίζεται με το χρόνο ασφάλισης στον κλάδο Μονοσυνταξιούχων του ίδιου Ταμείου, ο οποίος είναι λιγότερος από είκοσι πέντε (25) έτη, η σύνταξη υπολογίζεται ως εξής:

α) Για τα έτη ασφάλισης στον κλάδο κύριας σύνταξης το ποσό που προβλέπεται από τις καταστατικές διατάξεις του πρώην Ταμείου, και

β) Για κάθε έτος ασφάλισης στον κλάδο Μονοσυνταξιούχων επιπλέον ποσό ίσο με το 1/25 του ποσού της προσαύξησης που προβλέπεται από τις καταστατικές διατάξεις του πρώην Ταμείου για είκοσι πέντε (25) έτη ασφάλισης στον κλάδο Μονοσυνταξιούχων.

Οι εισφορές που έχουν καταβληθεί στον κλάδο Μονοσυνταξιούχων για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των έξι (6) μηνών και μικρότερο του ενός (1) έτους λογίζονται ως εισφορές ενός (1) έτους.

2. Ασφαλισμένοι του τ. ΕΤΑΑ-ΤΣΑΥ που έχουν υποβάλλει αίτηση συνταξιοδότησης μέχρι 12.5.2016, η οποία βρίσκεται σε εκκρεμότητα, καθώς και συνταξιούχοι του ίδιου Ταμείου μέχρι την ίδια ως άνω ημερομηνία, οι οποίοι κατά τη συνταξιοδότησή τους δεν έλαβαν συνταξιοδοτική παροχή από τον Κλάδο των Μονοσυνταξιούχων λόγω οφειλών από ασφαλιστικές εισφορές στον Κλάδο, λαμβάνουν προσαύξηση σύμφωνα με την παράγραφο 1 μόνο για τα έτη που έχουν καταβάλει εισφορές στον Κλάδο Μονοσυνταξιούχων. Κατά τον επανυπολογισμό των ήδη καταβεβλημένων μέχρι 12.5.2016 συντάξεων του προηγούμενου εδαφίου, λαμβάνουν προσαύξηση μόνο για τα έτη που κατέβαλαν επιπλέον εισφορά στον Κλάδο αυτό, σύμφωνα με το άρθρο 30 του ν. 4387/2016 (Α΄ 85).

### Άρθρο 17
### Αντιμετώπιση αχρεωστήτως καταβληθεισών παροχών

Για τις παροχές της παρ. 3 του άρθρου 29 του α.ν. 1846/1951 (Α΄ 179), οι οποίες χορηγήθηκαν χωρίς υπαιτιότητά των λαβόντων μετά από απόφαση της Τοπικής Διοικητικής Επιτροπής του τ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και αναζητούνται ως αχρεωστήτως καταβληθείσες, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 103 του ν. 4387/2016 (Α΄ 85) και επιστρέφονται άτοκα, ανεξάρτητα από το χρόνο χορήγησής τους και έκδοσης των καταλογιστικών πράξεων.

Τυχόν ήδη επιστραφέντα ποσά από τους συνταξιούχους ως αχρεωστήτως καταβληθέντα, δεν αναζητούνται από αυτούς.

**Άρθρο 18**
**Παρακράτηση και συμψηφισμός με οφειλές προς ΦΚΑ που έχουν υπαχθεί σε ρύθμιση**

1. Η παρ. 2 του άρθρου 18 του ν. 4331/2015 (Α΄ 69) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Οι Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης προβαίνουν σε παρακράτηση ποσοστού των χρηματικών απαιτήσεων του οφειλέτη κατά του φορέα, μέχρι του ύψους των οφειλών, κατά αναλογική εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 83 του ΚΕΔΕ. Στην περίπτωση αυτή, τα παρακρατούμενα ποσά συμψηφίζονται με τις τελευταίες δόσεις της ρύθμισης, όπως αυτές ορίζονται στην απόφαση του αρμόδιου οργάνου του ασφαλιστικού φορέα. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζονται τα ποσοστά παρακράτησης, τα αρμόδια όργανα, η τηρητέα διαδικασία και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.».

2. Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευση της απόφασης της παραγράφου 1.

**Άρθρο 19**
**Παράταση ισχύος της παρ. 7 της υποπαραγράφου ΙΑ.1 της παρ. ΙΑ΄ του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α΄ 107)**

Η ισχύς της παρ. 7 της υποπαραγράφου ΙΑ.1 της παρ. ΙΑ΄ του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α΄ 107) παρατείνεται για τρία (3) έτη από τη λήξη της. Σε περιπτώσεις επαναλαμβανόμενης υπαγωγής στη ρύθμιση με δημιουργία νέων οφειλών, ο φορέας διατηρεί το δικαίωμα να απαιτήσει την προσκόμιση του συνόλου ή μέρους των προβλεπόμενων στοιχείων και διασφαλίσεων.

**Άρθρο 20**
**Τροποποίηση του άρθρου 22 του ν. 4529/2018 (Α΄ 56)**

Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 και στο πρώτο εδάφιο της περίπτωσης β΄ της παρ. 2 του άρθρου 22 του ν. 4529/2018 (Α΄ 56) μετά από τις λέξεις «αναπηρίας ή γήρατος» προστίθενται οι λέξεις «ή θανάτου».

**Άρθρο 21**
**Νομοτεχνική βελτίωση για τίτλους κτήσης**

Στην παρ. 1 του άρθρου 55 του ν. 4509/2017 (Α΄ 201) διαγράφονται οι λέξεις «περίπτωση α΄».

**Άρθρο 22**
**Σύνταξη λόγω θανάτου από φυσικές καταστροφές**

1. Σε περίπτωση θανάτου λόγω πλημμυρικών φαινομένων, πυρκαγιών, σεισμών και λοιπών θεομηνιών σε πληγείσες περιοχές, όπως αυτές οριοθετούνται από την εκάστοτε απόφαση των αρμοδίων Υπουργών, στον επιζώντα σύζυγο και στα τέκνα του θανόντα καταβάλλεται, κατά παρέκκλιση του άρθρου 12 του ν. 4387/2016 (Α΄ 85), σύνταξη ποσού ίσου με το ποσό της σύνταξης που δικαιούται ή έχει δικαιωθεί ο θανών. Το ποσό αυτό καταβάλλεται από τον ΕΦΚΑ αντί της σύνταξης λόγω θανάτου του άρθρου 12 του ν. 4387/2016.

2. Τέκνα για την εφαρμογή του παρόντος είναι αυτά που ορίζονται στο άρθρο 12 του ν. 4387/2016.

3. Το ποσό της σύνταξης της παραγράφου 1 επιμερίζεται ως εξής:

α) Ο επιζών σύζυγος δικαιούται το πενήντα τοις εκατό (50%) του ποσού και τα τέκνα το υπόλοιπο πενήντα τοις εκατό (50%) του ποσού κατ’ ισομοιρία.

β) Αν δεν υπάρχουν τέκνα, ο επιζών σύζυγος δικαιούται όλο το ποσό.

γ) Αν δεν υπάρχει επιζών σύζυγος, τα τέκνα δικαιούνται όλο το ποσό κατ’ ισομοιρία.

4. Ως προς τα κατώτατα όρια του καταβαλλόμενου ποσού, ισχύουν αναλογικά τα οριζόμενα στο άρθρο 12 του ν. 4387/2016.

5. Οι διατάξεις του παρόντος ισχύουν για θανάτους που επέρχονται μετά την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016.

**ΜΕΡΟΣ Β΄**
**ΡΥΘΜΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ, ΑΝΕΡΓΩΝ, ΣΕΠΕ ΚΑΙ ΟΑΕΔ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄**
**ΡΥΘΜΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ, ΑΝΕΡΓΩΝ, ΣΕΠΕ ΚΑΙ ΟΑΕΔ**

**Άρθρο 23**
**Παράσταση πολιτικής αγωγής για δεδουλευμένες αποδοχές και αποζημίωση απόλυσης**

1. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου μόνου του α.ν. 690/1945 (Α΄ 292) προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Στις παραπάνω υποθέσεις, οι εργαζόμενοι έχουν δικαίωμα παράστασης πολιτικής αγωγής για την υποστήριξη της κατηγορίας, ανεξάρτητα αν έχουν υποστεί περιουσιακή ζημία ή ηθική βλάβη. Έγγραφη προδικασία δεν απαιτείται.»

2. Στο άρθρο 28 του ν. 3996/2011 (Α΄ 170) προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Στις υποθέσεις της παραγράφου 1, όταν ο εργοδότης παραβαίνει τις διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας τις σχετικές με την καταβολή δεδουλευμένων αποδοχών και την καταβολή της νόμιμης αποζημίωσης απόλυσης, οι εργαζόμενοι έχουν δικαίωμα παράστασης πολιτικής αγωγής για την υποστήριξη της κατηγορίας, ανεξάρτητα αν έχουν υποστεί περιουσιακή ζημία ή ηθική βλάβη. Έγγραφη προδικασία δεν απαιτείται.».

**Άρθρο 24**
**Αύξηση Τμημάτων Επιθεώρησης του ΣΕΠΕ**

1. Η υποπερίπτωση δδ΄ της περίπτωσης στ΄ της παρ. 2 του άρθρου 47 του π.δ. 134/2017 (Α΄ 168) αντικαθίσταται ως εξής:

«δδ) Τμήμα Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων Κοζάνης, με έδρα την Κοζάνη.».

2. Στην περίπτωση στ΄ της παρ. 2 του άρθρου 47 του π.δ. 134/2017 προστίθεται υποπερίπτωση ιι΄ ως εξής:

«ιι) Τμήμα Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων Γρεβενών, με έδρα τα Γρεβενά.».

3. Στην περίπτωση ια΄ της παρ. 2 του άρθρου 47 του π.δ. 134/2017 προστίθεται υποπερίπτωση ζζ΄ ως εξής:

«ζζ) Τμήμα Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων Ορεστιάδας, με έδρα την Ορεστιάδα.».

4. Η περίπτωση δ΄ της παρ. 6 της υποπαραγράφου Α΄ του άρθρου 49 του π.δ. 134/2017 αντικαθιστάται ως εξής:

«δ) Του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων Κοζάνης, στα όρια του Νομού Κοζάνης.».

5. Στην παρ. 6 της υποπαραγράφου Α΄ του άρθρου 49 του π.δ. 134/2017 προστίθεται υποπερίπτωση ι΄ ως εξής:

«ι) Του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων Γρεβενών, στα όρια του Νομού Γρεβενών.».

6. Η περίπτωση γ΄ της παραγράφου 11 της υποπαραγράφου Α΄ του άρθρου 49 του π.δ. 134/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) Του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων Έβρου, στα όρια των Δήμων Αλεξανδρούπολης-Σαμοθράκης.».

7. Στην παρ. 11 της υποπαραγράφου Α΄ του άρθρου 49 του π.δ. 134/2017 προστίθεται υποπερίπτωση ζ΄ ως εξής:

«ζ) Του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων Ορεστιάδας, στα όρια των Δήμων Ορεστιάδας-Σουφλίου- Διδυμοτείχου.».

8. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 54 του ν. 4178/2013 (Α΄ 174), κατανέμονται από τις υφιστάμενες κενές θέσεις προσωπικού του ΣΕΠΕ, οι θέσεις προσωπικού των Τμημάτων Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων Γρεβενών και Ορεστιάδας.

9. Για την έγκαιρη κάλυψη των θέσεων της παραγράφου 8, επιτρέπεται η διενέργεια μετατάξεων τακτικών υπαλλήλων φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων. Οι μετατάξεις του προηγούμενου εδαφίου διενεργούνται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, χωρίς τη γνώμη Υπηρεσιακού Συμβουλίου, κατόπιν αίτησης του υπαλλήλου που υποβάλλεται εντός ενός (1) μηνός από τη δημοσίευση της απόφασης της παραγράφου 8.

10. Μέχρι την επαρκή στελέχωση των Τμημάτων, η οποία διαπιστώνεται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, οι αρμοδιότητες των Τμημάτων Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων Γρεβενών και Ορεστιάδας ασκούνται από τα Τμήματα Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων Κοζάνης και Έβρου αντίστοιχα.

**Άρθρο 25**
**Νομική εκπροσώπηση του Ειδικού Γραμματέα, των Επιθεωρητών και λοιπών υπαλλήλων**

Το άρθρο 20 του ν. 3996/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 20
Νομική εκπροσώπηση του Ειδικού Γραμματέα, των Επιθεωρητών και λοιπών υπαλλήλων

1. Ο Ειδικός Γραμματέας, οι Ειδικοί Επιθεωρητές, οι λοιποί Επιθεωρητές και οι υπάλληλοι του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και του ΣΕΠΕ που διενεργούν ή συνδράμουν στη διενέργεια ελέγχων, τη συμφιλιωτική διαδικασία ή τη διαδικασία επίλυσης εργατικών διαφορών, εν ενεργεία και διατελέσαντες, εφόσον εξετάζονται, διώκονται ή ενάγονται για πράξεις ή παραλείψεις κατά την εκτέλεση ή με αφορμή την εκτέλεση των καθηκόντων τους, παρίστανται και εκπροσωπούνται από μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (ΝΣΚ).

2. Το μέλος του ΝΣΚ ορίζεται με απόφαση του Προέδρου του ΝΣΚ, μετά από έγγραφο αίτημα του Ειδικού Γραμματέα του ΣΕΠΕ προς το ΝΣΚ, εφόσον περιέλθει σε αυτόν έγγραφη αίτηση του εξεταζόμενου, διωκόμενου ή εναγόμενου. Σε υποθέσεις που αφορούν λοιπούς Επιθεωρητές και υπαλλήλους του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και του ΣΕΠΕ, η αίτησή τους προς τον Ειδικό Γραμματέα συνοδεύεται από θετική εισήγηση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης στην οποία υπάγεται η υπηρεσία που υπηρετούν. Σε υποθέσεις που αφορούν Ειδικούς Επιθεωρητές, και Προϊσταμένους Διευθύνσεων του ΣΕΠΕ το αίτημα προς το ΝΣΚ συνοδεύεται από θετική εισήγηση του Ειδικού Γραμματέα. Σε υποθέσεις που αφορούν τον Ειδικό Γραμματέα, το αίτημα προς το ΝΣΚ συνοδεύεται από αναλυτικό ενημερωτικό έγγραφό του και εγκρίνεται προηγουμένως από τον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

3. Η εκπροσώπηση των προσώπων της παραγράφου 1 από μέλος του ΝΣΚ δεν αποκλείει την εκπροσώπησή τους από πληρεξούσιο δικηγόρο της επιλογής τους σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή. Η εκπροσώπησή τους από πληρεξούσιο δικηγόρο αποκλείει την εκπροσώπησή τους παράλληλα και από μέλος του ΝΣΚ.

4. Σε περίπτωση εκπροσώπησης από πληρεξούσιο δικηγόρο της επιλογής τους, το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καλύπτει τις δαπάνες, στις οποίες υποβάλλονται σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας κατά την προκαταρκτική διαδικασία ή με την ιδιότητα του κατηγορουμένου ή του εναγομένου ή του πολιτικώς ενάγοντος, και μέχρι την αμετάκλητη εκδίκαση των σχετικών υποθέσεων, κατόπιν υποβολής αίτησης, σύμφωνα με την παράγραφο 6. Σε υποθέσεις που αφορούν λοιπούς Επιθεωρητές και υπαλλήλους του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και του ΣΕΠΕ, η αίτηση συνοδεύεται από θετική εισήγηση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης στην οποία υπάγεται η υπηρεσία που υπηρετούν. Σε υποθέσεις που αφορούν Ειδικούς Επιθεωρητές και Προϊσταμένους Διευθύνσεων του ΣΕΠΕ η αίτηση συνοδεύεται από θετική εισήγηση του Ειδικού Γραμματέα. Σε υποθέσεις που αφορούν τον Ειδικό Γραμματέα, η αίτηση υποβάλλεται από τον Ειδικό Γραμματέα, μετά από έγκριση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

5. Εάν δεν υπάρξει θετική εισήγηση ή έγκριση, οι ως άνω δαπάνες καταβάλλονται, κατόπιν υποβολής αίτησης, σύμφωνα με την παράγραφο 6, υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Για τις ποινικές υποθέσεις, εφόσον εκδοθεί αμετάκλητη απόφαση με την οποία τα ως άνω πρόσωπα

κηρύσσονται αθώα ή απαλλάσσονται των κατηγοριών, ή αμετάκλητο βούλευμα δικαστικού συμβουλίου με το οποίο παύει οριστικά η ποινική δίωξη εναντίον τους ή τίθεται η υπόθεση στο αρχείο.

β) Για όσους φέρουν την ιδιότητα του πολιτικώς ενάγοντος, εφόσον εκδοθεί αμετάκλητη δικαστική απόφαση από την οποία να προκύπτει η διάπραξη του σε βάρος τους εγκλήματος κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους ή εξαιτίας αυτών.

γ) Για τις αστικές υποθέσεις, εφόσον εκδοθεί αμετάκλητη δικαστική απόφαση, με την οποία απορρίπτεται η σε βάρος τους ασκηθείσα αγωγή.

6. Η αίτηση για την κάλυψη των δαπανών των παραγράφων 4 και 5 υποβάλλεται ενώπιον τριμελούς Επιτροπής, αποτελούμενης από τον Νομικό Σύμβουλο του Γραφείου Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Υποστήριξης ΣΕΠΕ. Η πληρωμή των δαπανών εγκρίνεται με απόφαση της Επιτροπής, εφόσον προσκομιστούν τα νόμιμα παραστατικά και μέχρι το τριπλάσιο του ποσού αναφοράς κάθε διαδικαστικής πράξης ή υπηρεσίας, όπως προσδιορίζεται στους πίνακες του Κώδικα Δικηγόρων και στα Παραρτήματα αυτού, όπως εκάστοτε ισχύουν.

7. Οι σχετικές δαπάνες βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, στον οποίο εγγράφονται οι σχετικές πιστώσεις.

8. Τα πρόσωπα της παραγράφου 1 υποχρεούνται να επιστρέψουν στο Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης τις ως άνω δαπάνες εάν:

α) καταδικασθούν αμετάκλητα ή γίνει αμετάκλητα δεκτή αγωγή εναντίον τους για πράξεις ή παραλείψεις κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους ή απορριφθεί αμετάκλητα αγωγή ή πολιτική αγωγή που άσκησαν για αδικήματα και πράξεις ή παραλείψεις που έλαβαν χώρα σε βάρος τους κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους ή εξ αφορμής αυτών,

β) αθωωθεί αμετάκλητα ο καθ’ ου η πολιτική αγωγή,

γ) επιβληθεί σε βάρος τους οποιαδήποτε εκ των ποινών των περιπτώσεων β΄ έως η΄ της παρ. 1 του άρθρου 109 του ν. 3528/2007 (Α΄ 26) για πειθαρχικό παράπτωμα συναφές με την υπόθεση. Στην περίπτωση αυτή, δεν δικαιούνται να υποβάλουν νέα αίτηση για την κάλυψη μεταγενέστερων δαπανών πληρεξούσιου δικηγόρου. Αν η επιβληθείσα πειθαρχική ποινή ακυρωθεί αμετάκλητα, εφαρμόζονται αναλογικά η διαδικασία και οι προϋποθέσεις των παραγράφων 5 και 6.

9. Στις δίκες και διαδικασίες της παραγράφου 1, καθώς και σε εκείνες στις οποίες τα πρόσωπα αυτά έχουν την ιδιότητα του ενάγοντος και αφορούν την εκτέλεση των καθηκόντων τους ή υποθέσεις εξ αφορμής αυτών, έχουν εφαρμογή οι εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις περί ατελειών του ΝΣΚ.

10. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Οικονομικών ορίζονται τυχόν ειδικότερες προϋποθέσεις και ειδικότερα διαδικαστικά ζητήματα, προθεσμίες για την υποβολή του αιτήματος πληρωμής των δαπανών, η διαδικασία επιστροφής των δαπανών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

11. Οι διατάξεις του παρόντος υπερισχύουν έναντι κάθε άλλης αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης.».

12. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και στις εκκρεμείς, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, υποθέσεις.

**Άρθρο 26**
**Ποινικά αδικήματα σε βάρος του Ειδικού Γραμματέα, των Επιθεωρητών και λοιπών υπαλλήλων**

Στον ν. 3996/2011 προστίθεται νέο άρθρο 20Α ως εξής:

«Άρθρο 20Α
Ποινικά αδικήματα σε βάρος
του Ειδικού Γραμματέα, των Επιθεωρητών
και λοιπών υπαλλήλων

Η τέλεση των εγκλημάτων των άρθρων 229, 308 έως και 311, 333, 361 και 361Α του Ποινικού Κώδικα σε βάρος του Ειδικού Γραμματέα, των Ειδικών Επιθεωρητών, των λοιπών Επιθεωρητών και των υπαλλήλων του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και του ΣΕΠΕ που διενεργούν ή συνδράμουν στη διενέργεια ελέγχων, τη συμφιλιωτική διαδικασία ή τη διαδικασία επίλυσης εργατικών διαφορών, κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας τους ή για λόγους σχετικούς με την εκτέλεσή της, συνιστά ιδιαίτερα επιβαρυντική περίσταση.».

**Άρθρο 27**
**Δωρεάν μετακίνηση ανέργων**

1. Στην παρ. 3 του άρθρου 2 του ν. 2956/2001 (Α΄ 258) προστίθεται περίπτωση ιζ΄ ως εξής:

«ιζ) για την εξασφάλιση της δωρεάν μετακίνησης των ανέργων εγγεγραμμένων στα μητρώα του με τα μέσα μαζικής μεταφοράς»

2. Το δεύτερο εδάφιο της υπ’ αριθμ. οικ. Α-40580/3128/29.6.2015 κοινής υπουργικής απόφασης (Β΄ 1293), η οποία κυρώθηκε και απέκτησε ισχύ νόμου με το άρθρο 77 του ν. 4331/2015 (Α΄ 69), αντικαθίσταται ως εξής:

«Για τη χορήγηση της δωρεάν αυτής μεταφοράς, εφαρμόζεται η παρ. 4 του άρθρου 6 του ν. 3920/2011 (Α΄ 33), το άρθρο 10 του ν. 2963/2001 (Α΄ 268), η παρ. 2 του άρθρου 30 του ν. 4313/2014 (Α΄ 261) και το άρθρο 86 του ν. 4530/2018 (Α΄ 59).»

3. Το μόνο εδάφιο του άρθρου 45 του ν. 4554/2018 (Α΄ 130) αριθμείται σε παράγραφο 1 και προστίθεται παράγραφος 2 ως εξής:

«2. Οι δαπάνες που προκύπτουν από την εκτέλεση των κοινών υπουργικών αποφάσεων που επέχουν θέση συμβάσεων δυνάμει του άρθρου 86 του ν. 4530/2018 (Α΄ 59), για τη δωρεάν μετακίνηση ανέργων εγγεγραμμένων στα μητρώα του ΟΑΕΔ, δύναται να καλύπτονται από τον ΟΑΕΔ. Οι δαπάνες αφορούν το σύνολο του έτους αναφοράς, σύμφωνα με την παράγραφο 1, και καλύπτο-

νται από τις πιστώσεις της ετήσιας επιχορήγησης του ΟΑΕΔ από τον Κρατικό Προϋπολογισμό. Με τις αποφάσεις του πρώτου εδαφίου ή όμοιες, μετά από γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΑΕΔ, καθορίζονται όλες οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.».

4. Με απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών, μετά από γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΑΕΔ, δύναται να καταρτίζονται και να υλοποιούνται ειδικά προγράμματα για τη δωρεάν μετακίνηση των ανέργων εγγεγραμμένων στα μητρώα του ΟΑΕΔ. Με την απόφαση του προηγούμενου εδαφίου καθορίζονται όλες οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την υλοποίηση των προγραμμάτων αυτών.

**Άρθρο 28**
**Συμμετοχή Σ.Β.Β.Ε. στο Δ.Σ. του ΟΑΕΔ και στην Επιτροπή του ΕΛΕΚΠ**

1. Η περίπτωση ζ΄ της παρ. 3 του άρθρου 3 του ν. 2956/2001 (Α΄ 258) αντικαθίσταται ως εξής:

«ζ) Πέντε (5) εκπροσώπους των εργοδοτών με τους αναπληρωτές τους, που υποδεικνύονται ως εξής: Ένας (1) από τον Σ.Ε.Β., ένας (1) από τη Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε., ένας (1) από την Ε.Σ.Ε.Ε., ένας (1) από τον Σ.Ε.Τ.Ε. και ένας (1) από το Σ.Β.Β.Ε.. Καθένας από τους ανωτέρω εκπροσώπους αναλαμβάνει καθήκοντα Αντιπροέδρου του Δ.Σ. του ΟΑΕΔ διαδοχικά για ένα (1) έτος, με σειρά που καθορίζεται από κοινού.».

2. Οι περιπτώσεις β΄ και γ΄ της παρ. 8 του άρθρου 34 του ν. 4144/2013 (Α΄ 88) αντικαθίστανται ως εξής:

«β) Πέντε (5) εκπροσώπους με ισάριθμους αναπληρωτές που ορίζει η Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος (ΓΣΕΕ).

γ) Πέντε (5) εκπροσώπους με ισάριθμους αναπληρωτές που ορίζονται ως εξής: ένας (1) από το Σύνδεσμο Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ), ένας (1) από τη Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδος (ΓΣΕΒΕΕ), ένας (1) από την Εθνική Συνομοσπονδία Ελληνικού Εμπορίου (ΕΣΕΕ), ένας (1) από το Σύνδεσμο Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ) και ένας (1) από το Σύνδεσμο Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος (ΣΒΒΕ).».

3. Μέχρι τη διαμόρφωση των συνθέσεων του Διοικητικού Συμβουλίου του Ο.Α.Ε.Δ. και της Επιτροπής του ΕΛΕΚΠ, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις των παραγράφων 1 και 2, τα συλλογικά αυτά όργανα εξακολουθούν να λειτουργούν νόμιμα ως έχουν.

**Άρθρο 29**
**Ειδικά προγράμματα απασχόλησης ανέργων**

1. Η παρ. 1 του άρθρου 64 του ν. 4430/2016 (Α΄ 205) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης, Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Οικονομικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, καθώς και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, μετά από εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.), είναι δυνατή η ένταξη ομάδων ανέργων εγγεγραμμένων στα μητρώα του Ο.Α.Ε.Δ., με προτεραιότητα στους μακροχρόνια ανέργους και τις ευπαθείς ομάδες ανέργων, σε ειδικά προγράμματα απασχόλησης στο δημόσιο τομέα, όπως αυτός οριοθετείται από το άρθρο 51 του ν. 1892/1990 (Α΄ 101).

Με την ίδια απόφαση καθορίζονται:

α) οι φορείς υποδοχής και οι υποχρεώσεις τους,

β) οι προϋποθέσεις συμμετοχής των δυνητικά ωφελουμένων,

γ) τα κριτήρια επιλογής και κατάταξης των δυνητικά ωφελουμένων και η μοριοδότηση των κριτηρίων,

δ) η διαδικασία ένταξης, η διάρκεια και οι όροι απασχόλησης,

ε) η χρηματοδότηση των προγραμμάτων, οι αμοιβές των ωφελουμένων και η διαδικασία καταβολής των αποδοχών και των ασφαλιστικών εισφορών,

στ) η διαδικασία για την αναστολή ή τη διακοπή της απασχόλησης ανέργου ή/και του προγράμματος,

ζ) ο έλεγχος και η παρακολούθηση του προγράμματος και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την υλοποίησή του.».

2. Η παρ. 3 του άρθρου 64 του ν. 4430/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Αρμόδιος φορέας για την υλοποίηση των προγραμμάτων του παρόντος είναι ο Ο.Α.Ε.Δ., ο οποίος εκδίδει δημόσια πρόσκληση για κάθε πρόγραμμα. Στην πρόσκληση εξειδικεύονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, η διαδικασία υποβολής των αιτήσεων και των δικαιολογητικών, η υποβολή και εξέταση ενστάσεων, η κατάρτιση προσωρινών και οριστικών πινάκων κατάταξης, η διαδικασία υπόδειξης των ωφελουμένων, σύμφωνα με τον οριστικό πίνακα κατάταξης, η διαδικασία για την τοποθέτηση στους φορείς υποδοχής και λοιπές λεπτομέρειες εφαρμογής κάθε προγράμματος.».

3. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 ισχύουν για προγράμματα που θα προκηρυχθούν μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄**
**ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

**Άρθρο 30**
**Αποζημίωση δικαστικών αντιπροσώπων στις εκλογές συνδικαλιστικών οργανώσεων**

1. Στην παρ. 3 του άρθρου 29 του ν. 1264/1982 (Α΄ 79) η λέξη «αμοιβής» αντικαθίσταται από τη λέξη «αποζημίωσης».

2. Στην παρ. 3 του άρθρου 29 του ν. 1264/1982 προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής:

«Για την αποζημίωση των δικαστικών αντιπροσώπων εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 108 του π.δ. 26/2012 (Α΄ 57).».

**Άρθρο 31**
**Συντήρηση του ΟΠΣ-ΣΕΠΕ**

Η υπ’ αριθμ. 6537/494 «Σύμβαση Συντήρησης του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας ΟΠΣ-ΣΕΠΕ» παρατείνεται αυτοδικαίως από τη λήξη της έως τις 31.12.2019. Μέχρι

τις 31.12.2018 προκηρύσσεται διαγωνισμός για την ανάθεση των υπηρεσιών αυτών, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Η σύμβαση του πρώτου εδαφίου λύεται αυτοδικαίως και πριν το πέρας της προθεσμίας που προβλέπεται σε αυτό, εφόσον ολοκληρωθούν οι διαδικασίες ανάθεσης στο πλαίσιο της διαγωνιστικής διαδικασίας του δεύτερου εδαφίου και υπογραφεί η σχετική σύμβαση.

**Άρθρο 32**
**Εκκαθάριση δαπανών ΕΦΚΑ**

Δαπάνες του Ενιαίου Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ), οι οποίες πραγματοποιήθηκαν το 2017 και αφορούν τις λειτουργικές και λοιπές ανάγκες του φορέα, όπως την καθαριότητα, τα ταχυδρομικά τέλη, τα τηλεφωνικά τέλη, το φωτισμό και την κίνηση, την επισκευή και τη συντήρηση ηλεκτρονικών υπολογιστών, τη συντήρηση και την τεχνική υποστήριξη συστημάτων πληροφορικής, τις λοιπές αμοιβές νομικών προσώπων και ελεύθερων επαγγελματιών που εκτελούν ειδικές υπηρεσίες, την επισκευή και συντήρηση μόνιμου και λοιπού εξοπλισμού, διαφημίσεις, δημοσιεύσεις και συνδρομές σε εφημερίδες και περιοδικά, μισθώματα, κοινόχρηστα, τη μηχανογραφική επεξεργασία στοιχείων, μεταφορές, προμήθειες μηχανημάτων και δικαστικά έξοδα, θεωρούνται σύννομες, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης, και, εφόσον δεν έχουν εξοφληθεί, δύναται να πληρώνονται από τις πιστώσεις του προϋπολογισμού του ΕΦΚΑ του έτους 2018 και 2019.

**Άρθρο 33**
**Ελεγκτές ΠΕΚΑ**

1. Οι ελεγκτές των Περιφερειακών Ελεγκτικών Κέντρων Ασφάλισης (ΠΕΚΑ) του Ενιαίου Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ), εν ενεργεία και διατελέσαντες, εφόσον εξετάζονται, διώκονται ή ενάγονται για πράξεις ή παραλείψεις κατά την εκτέλεση ή με αφορμή την εκτέλεση των καθηκόντων τους, παρίστανται και εκπροσωπούνται από δικηγόρο της Νομικής Υπηρεσίας του ΕΦΚΑ.

2. Η εκπροσώπηση των προσώπων της παραγράφου 1 από δικηγόρο της Νομικής Υπηρεσίας του ΕΦΚΑ δεν αποκλείει την εκπροσώπησή τους από πληρεξούσιο δικηγόρο της επιλογής τους σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή. Η εκπροσώπησή τους από πληρεξούσιο δικηγόρο αποκλείει την εκπροσώπησή τους παράλληλα και από δικηγόρο της Νομικής Υπηρεσίας του ΕΦΚΑ.

3. Σε περίπτωση εκπροσώπησης από πληρεξούσιο δικηγόρο της επιλογής τους, ο ΕΦΚΑ καλύπτει τις δαπάνες, στις οποίες υποβάλλονται σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας κατά την προκαταρκτική διαδικασία ή με την ιδιότητα του κατηγορουμένου ή του εναγομένου ή του πολιτικώς ενάγοντα, και μέχρι την αμετάκλητη εκδίκαση των σχετικών υποθέσεων, κατόπιν υποβολής αίτησης σύμφωνα με την παράγραφο 5, η οποία συνοδεύεται από θετική εισήγηση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης στην οποία υπάγεται η υπηρεσία που υπηρετούν.

4. Εάν δεν υπάρξει θετική εισήγηση, οι ως άνω δαπάνες καταβάλλονται, κατόπιν υποβολής αίτησης, σύμφωνα με την παράγραφο 5, υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Για τις ποινικές υποθέσεις, εφόσον εκδοθεί αμετάκλητη απόφαση με την οποία τα ως άνω πρόσωπα κηρύσσονται αθώα ή απαλλάσσονται των κατηγοριών ή αμετάκλητο βούλευμα δικαστικού συμβουλίου με το οποίο παύει οριστικά η ποινική δίωξη εναντίον τους ή τίθεται η υπόθεση στο αρχείο.

β) Για όσους φέρουν την ιδιότητα του πολιτικώς ενάγοντος, εφόσον εκδοθεί αμετάκλητη δικαστική απόφαση από την οποία να προκύπτει η διάπραξή του σε βάρος τους εγκλήματος κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους ή εξαιτίας αυτών.

γ) Για τις αστικές υποθέσεις, εφόσον εκδοθεί αμετάκλητη δικαστική απόφαση, με την οποία απορρίπτεται η σε βάρος τους ασκηθείσα αγωγή.

5. Η αίτηση για την κάλυψη των δαπανών των παραγράφων 3 και 4 υποβάλλεται ενώπιον τριμελούς Επιτροπής, αποτελούμενης από τον Διοικητή του ΕΦΚΑ, τον Νομικό Σύμβουλο του Γραφείου Νομικού Συμβούλου του ΕΦΚΑ και τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του ΕΦΚΑ.

Η πληρωμή των δαπανών εγκρίνεται με απόφαση της Επιτροπής, εφόσον προσκομιστούν τα νόμιμα παραστατικά και μέχρι το τριπλάσιο του ποσού αναφοράς κάθε διαδικαστικής πράξης ή υπηρεσίας, όπως προσδιορίζεται στους πίνακες του Κώδικα Δικηγόρων και στα Παραρτήματα αυτού, όπως εκάστοτε ισχύουν.

6. Οι σχετικές δαπάνες βαρύνουν τον προϋπολογισμό του ΕΦΚΑ, στον οποίο εγγράφονται οι σχετικές πιστώσεις.

7. Τα πρόσωπα της παραγράφου 1 υποχρεούνται να επιστρέψουν στον ΕΦΚΑ τις ως άνω δαπάνες εάν:

α) καταδικασθούν αμετάκλητα ή γίνει αμετάκλητα δεκτή αγωγή εναντίον τους για πράξεις ή παραλείψεις κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους ή απορριφθεί αμετάκλητα αγωγή ή πολιτική αγωγή που άσκησαν για αδικήματα και πράξεις ή παραλείψεις που έλαβαν χώρα σε βάρος τους κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους ή εξ αφορμής αυτών,

β) αθωωθεί αμετάκλητα ο καθ’ ου η πολιτική αγωγή,

γ) επιβληθεί σε βάρος τους οποιαδήποτε εκ των ποινών των περιπτώσεων β΄ έως η΄ της παρ. 1 του άρθρου 109 του ν. 3528/2007 (Α΄ 26) για πειθαρχικό παράπτωμα συναφές με την υπόθεση. Στην περίπτωση αυτή, δεν δικαιούνται να υποβάλουν νέα αίτηση για την κάλυψη μεταγενέστερων δαπανών πληρεξούσιου δικηγόρου. Αν η επιβληθείσα πειθαρχική ποινή ακυρωθεί αμετάκλητα, εφαρμόζονται αναλογικά η διαδικασία και οι προϋποθέσεις των παραγράφων 4 και 5.

8. Στις δίκες και διαδικασίες της παραγράφου 1, καθώς και σε εκείνες στις οποίες τα πρόσωπα αυτά έχουν την ιδιότητα του ενάγοντος και αφορούν την εκτέλεση των καθηκόντων τους ή υποθέσεις εξ αφορμής αυτών, έχουν εφαρμογή οι εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις περί ατελειών του ΝΣΚ.

9. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Οικονομικών ορίζονται τυχόν ειδικότερες προϋποθέσεις και ειδικότερα διαδικαστικά ζητήματα, προθεσμίες για την υποβολή του αιτήματος πληρωμής των δαπανών, η δια-

δικασία επιστροφής των δαπανών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των παραγράφων 1 έως 8.

10. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 έως 9 εφαρμόζονται και στις εκκρεμείς, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, υποθέσεις και υπερισχύουν έναντι κάθε άλλης αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης.

11. Οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 14, των παραγράφων 2, 4 έως 8 και 15 του άρθρου 17 και του άρθρου 20Α του ν. 3996/2011 (Α΄ 170) εφαρμόζονται αναλογικά και για τους ελεγκτές των ΠΕΚΑ.

12. Στο τελευταίο εδάφιο της παρ. 15 του άρθρου 17 του ν. 3996/2011 η φράση «του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ» αντικαθίσταται από τη φράση «του ΕΦΚΑ».

13. Η παρ. 4 του άρθρου 63 του ν. 3996/2011 καταργείται.

14. Οι διατάξεις του άρθρου 27 του ν. 3996/2011 εφαρμόζονται αναλόγως και για τον ΕΦΚΑ.

**Άρθρο 34**
**Σύσταση οργανικών θέσεων εποπτευόμενων φορέων**

1. Στα Κέντρα Κοινωνικής Πρόνοιας του άρθρου 9 του ν. 4109/2013 (Α΄ 16), στο Θεραπευτήριο Χρονίων Παθήσεων Ευρυτανίας, στο Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ), στο Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών (ΚΕΑΤ), στο Εθνικό Ίδρυμα Κωφών (ΕΙΚ), καθώς και στα παραρτήματά τους, συστήνονται οργανικές θέσεις προσωπικού, σύμφωνα με τις διατάξεις των επόμενων παραγράφων.

2. Στο Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης συστήνονται τριάντα πέντε (35) θέσεις μόνιμου προσωπικού, που κατατάσσονται, ανά κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα, ως εξής:

α) Κατηγορία Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ), θέσεις επτά (7):

αα) Κλάδου Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, θέση μία (1).

ββ) Κλάδου Παιδαγωγών Ειδικής Αγωγής, θέση μία (1).

γγ) Κλάδου Κοινωνικών Λειτουργών / Κοινωνικής Εργασίας, θέσεις δύο (2).

δδ) Κλάδου Νηπιαγωγών, θέση μία (1).

εε) Κλάδου Ψυχολόγων, θέσεις δύο (2).

β) Κατηγορία Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ), θέσεις πέντε (5):

αα) Κλάδου Διοικητικού - Λογιστικού, θέση μία (1).

ββ) Κλάδου Εργοθεραπευτών, θέση μία (1).

γγ) Κλάδου Κοινωνικών Λειτουργών / Κοινωνικής Εργασίας, θέσεις δύο (2).

δδ) Κλάδου Λογοθεραπευτών, θέση μία (1).

γ) Κατηγορία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ), θέσεις είκοσι μία (21):

αα) Κλάδου Βοηθών Νοσοκόμων / Βοηθών Νοσηλευτών, θέσεις δέκα (10).

ββ) Κλάδου Κοινωνικών Επιμελητών / Φροντιστών Παιδιών, θέσεις τρεις (3).

γγ) Κλάδου Μαγείρων, θέσεις δύο (2).

δδ) Κλάδου Οδηγών, θέσεις τρεις (3).

εε) Κλάδου Προσχολικής Αγωγής Ημερήσιας Φροντίδας ΑμεΑ, θέσεις δύο (2).

στστ) Κλάδου Τεχνικών Ειδικοτήτων (Ηλεκτρολόγων), θέση μία (1).

δ) Κατηγορία Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης (ΥΕ), θέσεις δύο (2):

αα) Κλάδου Βοηθητικού Υγειονομικού Προσωπικού, θέσεις δύο (2).

3. Στο Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Αττικής συστήνονται ογδόντα (80) θέσεις μόνιμου προσωπικού, που κατατάσσονται, ανά κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα, ως εξής:

α) Κατηγορία Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ), θέσεις τρεις (3):

αα) Κλάδου Λογοθεραπευτών, θέσεις τρεις (3).

β) Κατηγορία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ), θέσεις εξήντα τρεις (63):

αα) Κλάδου Βοηθών Νοσοκόμων / Βοηθών Νοσηλευτών, θέσεις είκοσι πέντε (25).

ββ) Κλάδου Βοηθών Βρεφοκόμων, θέσεις δεκαεννέα (19).

γγ) Κλάδου Μαγείρων, θέσεις πέντε (5).

δδ) Κλάδου Κοινωνικών Επιμελητών, θέσεις έντεκα (11).

εε) Κλάδου Διοικητικών Γραμματέων, θέση μία (1).

στστ) Κλάδου Τεχνικών Ειδικοτήτων, θέσεις δύο (2).

γ) Κατηγορία Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης (ΥΕ), θέσεις δεκατέσσερις (14):

αα) Κλάδου Βοηθητικού Υγειονομικού Προσωπικού, θέσεις έντεκα (11).

ββ) Κλάδου Βοηθητικού Προσωπικού Εστίασης, θέσεις τρεις (3).

4. Στο Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου συστήνονται πέντε (5) θέσεις μόνιμου προσωπικού, που κατατάσσονται, ανά κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα, ως εξής:

α) Κατηγορία Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ), θέση μία (1):

αα) Κλάδου Διοικητικού - Λογιστικού, θέση μία (1).

β) Κατηγορία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ), θέσεις δύο (2):

αα) Κλάδου Μαγείρων, θέση μία (1).

ββ) Κλάδου Τεχνικών (Οδηγών), θέση μία (1).

γ) Κατηγορία Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης (ΥΕ), θέσεις δύο (2):

αα) Κλάδου Βοηθητικού Υγειονομικού Προσωπικού, θέσεις δύο (2).

5. Στο Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας συστήνονται δεκαπέντε (15) θέσεις μόνιμου προσωπικού, που κατατάσσονται, ανά κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα, ως εξής:

α) Κατηγορία Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ), θέσεις δύο (2):

αα) Κλάδου Κοινωνικών Λειτουργών / Κοινωνικής Εργασίας, θέση μία (1).

ββ) Κλάδου Νοσηλευτικής, θέση μία (1).

β) Κατηγορία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ), θέσεις δέκα (10):

αα) Κλάδου Βοηθών Νοσοκόμων / Βοηθών Νοσηλευτών, θέσεις πέντε (5).

ββ) Κλάδου Επιμελητών Κοινωνικής Πρόνοιας, θέσεις πέντε (5).

γ) Κατηγορία Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης (ΥΕ), θέσεις τρεις (3):

αα) Κλάδου Βοηθητικού Υγειονομικού Προσωπικού, θέσεις τρεις (3).

6. Στο Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας συστήνονται τέσσερις (4) θέσεις μόνιμου προσωπικού, που κατατάσσονται, ανά κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα, ως εξής:

α) Κατηγορία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ), θέσεις τέσσερις (4):

αα) Κλάδου Επιμελητών Κοινωνικής Πρόνοιας, θέσεις τέσσερις (4).

7. Στο Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Ηπείρου συστήνονται πέντε (5) θέσεις μόνιμου προσωπικού, που κατατάσσονται, ανά κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα, ως εξής:

α) Κατηγορία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ), θέσεις πέντε (5):

αα) Κλάδου Βοηθών Νοσοκόμων / Βοηθών Νοσηλευτών, θέσεις τέσσερις (4).

ββ) Διοικητικός Επιμελητών Παιδιών, θέση μία (1).

8. Στο Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Θεσσαλίας συστήνονται δέκα (10) θέσεις μόνιμου προσωπικού, που κατατάσσονται, ανά κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα, ως εξής:

α) Κατηγορία Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ), θέσεις δύο (2):

αα) Κλάδου Κοινωνικών Λειτουργών / Κοινωνικής Εργασίας, θέση μία (1).

ββ) Κλάδου Διαιτολόγων, θέση μία (1).

β) Κατηγορία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ), θέσεις οκτώ (8):

αα) Κλάδου Βοηθών Νοσοκόμων / Βοηθών Νοσηλευτών, θέσεις οκτώ (8).

9. Στο Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Ιονίων Νήσων συστήνονται δεκατρείς (13) θέσεις μόνιμου προσωπικού, που κατατάσσονται, ανά κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα, ως εξής:

α) Κατηγορία Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ), θέσεις τρεις (3):

αα) Κλάδου Ιατρών / Ιατρών Ειδικοτήτων, θέσεις δύο (2).

ββ) Κλάδου Διοικητικού - Οικονομικού, θέση μία (1).

β) Κατηγορία Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ), θέσεις δύο (2):

αα) Κλάδου Διοικητικού - Λογιστικού, θέσεις δύο (2).

γ) Κατηγορία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ), θέσεις οκτώ (8):

αα) Κλάδου Βοηθών Νοσοκόμων / Βοηθών Νοσηλευτών, θέσεις οκτώ (8).

10. Στο Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας συστήνονται πενήντα μία (51) θέσεις μόνιμου προσωπικού, που κατατάσσονται, ανά κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα, ως εξής:

α) Κατηγορία Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ), θέσεις δύο (2):

αα) Κλάδου Κοινωνικών Λειτουργών / Κοινωνικής Εργασίας, θέση μία (1).

ββ) Κλάδου Μηχανολόγων Μηχανικών, θέση μία (1).

β) Κατηγορία Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ), θέσεις τρεις (3):

αα) Κλάδου Κοινωνικών Λειτουργών / Κοινωνικής Εργασίας, θέση μία (1).

ββ) Κλάδου Νοσηλευτικής, θέσεις δύο (2).

γ) Κατηγορία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ), θέσεις σαράντα έξι (46):

αα) Κλάδου Βοηθών Νοσοκόμων / Βοηθών Νοσηλευτών, θέσεις σαράντα δύο (42).

ββ) Κλάδου Επιμελητών Κοινωνικής Πρόνοιας, θέσεις τρεις (3).

γγ) Κλάδου Βοηθών Παιδαγωγών, θέση μία (1).

11. Στο Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Κρήτης συστήνονται πενήντα (50) θέσεις μόνιμου προσωπικού που κατατάσσονται, ανά κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα, ως εξής:

α) Κατηγορία Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ), θέση μία (1):

αα) Κλάδου Ιατρών / Ιατρών Ειδικοτήτων, θέση μία (1).

β) Κατηγορία Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ), θέσεις τέσσερις (4):

αα) Κλάδου Κοινωνικών Λειτουργών / Κοινωνικής Εργασίας, θέσεις δύο (2).

ββ) Κλάδου Νοσηλευτικής, θέση μία (1).

γγ) Κλάδου Πληροφορικής, θέση μία (1).

γ) Κατηγορία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ), θέσεις τριάντα τρεις (33):

αα) Κλάδου Βοηθών Νοσοκόμων / Βοηθών Νοσηλευτών, θέσεις είκοσι επτά (27).

ββ) Κλάδου Επιμελητών, θέσεις έξι (6).

δ) Κατηγορία Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης (ΥΕ), θέσεις δώδεκα (12):

αα) Κλάδου Βοηθητικού Υγειονομικού Προσωπικού, θέσεις δώδεκα (12).

12. Στο Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου συστήνονται επτά (7) θέσεις μόνιμου προσωπικού, που κατατάσσονται, ανά κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα, ως εξής:

α) Κατηγορία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ), θέσεις τέσσερις (4):

αα) Κλάδου Βοηθών Νοσοκόμων / Βοηθών Νοσηλευτών, θέσεις τρεις (3).

ββ) Κλάδου Βοηθών Βρεφοκόμων, θέση μία (1).

β) Κατηγορία Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης (ΥΕ), θέσεις τρεις (3):

αα) Κλάδου Βοηθητικού Υγειονομικού Προσωπικού, θέσεις τρεις (3).

13. Στο Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας συστήνονται έντεκα (11) θέσεις μόνιμου προσωπικού, που κατατάσσονται, ανά κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα, ως εξής:

α) Κατηγορία Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ), θέσεις έξι (6):

αα) Κλάδου Διοικητικού - Λογιστικού, θέση μία (1).

ββ) Κλάδου Νοσηλευτικής, θέσεις δύο (2).

γγ) Κλάδου Πληροφορικής, θέσεις τρεις (3).

β) Κατηγορία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ), θέσεις πέντε (5):

αα) Κλάδου Βοηθών Νοσοκόμων / Βοηθών Νοσηλευτών, θέσεις τέσσερις (4).

ββ) Κλάδου Μαγείρων, θέση μία (1).

14. Στο Θεραπευτήριο Χρονίων Παθήσεων Ευρυτανίας συστήνονται έξι (6) θέσεις μόνιμου προσωπικού, που κατατάσσονται, ανά κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα, ως εξής:

α) Κατηγορία Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ), θέση μία (1):

αα) Κλάδου Διοικητικού - Οικονομικού, θέση μία (1).

β) Κατηγορία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ), θέσεις τέσσερις (4):

αα) Κλάδου Βοηθών Νοσοκόμων / Βοηθών Νοσηλευτών, θέσεις τέσσερις (4).

γ) Κατηγορία Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης (ΥΕ), θέση μία (1):

αα) Κλάδου Βοηθητικού Υγειονομικού Προσωπικού, θέση μία (1).

15. Στο Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ) συστήνονται δεκαπέντε (15) θέσεις μόνιμου προσωπικού, που κατατάσσονται, ανά κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα, ως εξής:

α) Κατηγορία Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ), θέσεις πέντε (5):

αα) Κλάδου Κοινωνικών Λειτουργών / Κοινωνικής Εργασίας, θέση μία (1).

ββ) Κλάδου Μηχανικών, θέση μία (1).

γγ) Κλάδου Ψυχολόγων, θέσεις τρεις (3).

β) Κατηγορία Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ), θέσεις έξι (6):

αα) Κλάδου Κοινωνικών Λειτουργών / Κοινωνικής Εργασίας, θέσεις έξι (6).

γ) Κατηγορία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ), θέσεις τέσσερις (4):

αα) Κλάδου Κοινωνικών Φροντιστών, θέσεις τέσσερις (4).

16. Στο Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών (ΚΕΑΤ) συστήνονται είκοσι τέσσερις (24) θέσεις μόνιμου προσωπικού που κατατάσσονται, ανά κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα, ως εξής:

α) Κατηγορία Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ), θέσεις έξι (6):

αα) Κλάδου Διοικητικού - Οικονομικού, θέσεις δύο (2).

ββ) Κλάδου Παιδαγωγών Ειδικής Αγωγής, θέση μία (1).

γγ) Κλάδου Ψυχολόγων, θέση μία (1).

δδ) Κλάδου Ελληνικής Φιλολογίας, θέση μία (1).

εε) Κλάδου Πληροφορικής, θέση μία (1).

β) Κατηγορία Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ), θέση μία (1):

αα) Κλάδου Διοικητικού - Λογιστικού, θέση μία (1).

γ) Κατηγορία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ), θέσεις δεκαεπτά (17):

αα) Κλάδου Βοηθών Βρεφοκόμων, θέση μία (1).

ββ) Κλάδου Διοικητικών Γραμματέων, θέσεις δύο (2).

γγ) Κλάδου Επιμελητών Πρόνοιας, θέσεις έξι (6).

δδ) Κλάδου Μαγείρων, θέσεις τρεις (3).

εε) Κλάδου Τεχνικών - Οδηγών, θέσεις τέσσερις (4).

στστ) Κλάδου Τεχνικών Ειδικοτήτων (Συντηρητής Κτιρίων), θέση μία (1).

17. Στο Εθνικό Ίδρυμα Κωφών (ΕΙΚ) συστήνονται δέκα (10) θέσεις μόνιμου προσωπικού που κατατάσσονται, ανά κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα, ως εξής:

α) Κατηγορία Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ), θέσεις έξι (6):

αα) Κλάδου Παιδαγωγών Ειδικής Αγωγής, θέσεις τέσσερις (4).

ββ) Κλάδου Ψυχολόγων, θέση μία (1).

γγ) Κλάδου Κοινωνικών Λειτουργών / Κοινωνικής Εργασίας, θέση μία (1).

β) Κατηγορία Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ), θέσεις τέσσερις (4):

αα) Κλάδου Κοινωνικών Λειτουργών / Κοινωνικής Εργασίας, θέσεις δύο (2).

ββ) Κλάδου Λογιστικής, θέση μία (1).

γγ) Κλάδου Διοικητικού - Λογιστικού, θέση μία (1).

**Άρθρο 35**
**Κάλυψη θέσεων εποπτευόμενων φορέων**

1. Η κάλυψη των θέσεων του άρθρου 34 διενεργείται με πρόσληψη τακτικού προσωπικού, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2190/1994 (Α΄ 28). Προκηρύξεις για την πρόσληψη του προσωπικού αυτού εκδίδονται το αργότερο μέχρι τις 28.2.2019. Στις προκηρύξεις του προηγούμενου εδαφίου, η εμπειρία που προβλέπεται στην περίπτωση β΄ της παρ. 2 του άρθρου 18 του ν. 2190/1994, εφόσον έχει αποκτηθεί από το προσωπικό που υπηρέτησε στα Κέντρα Κοινωνικής Πρόνοιας του άρθρου 9 του ν. 4109/2013 (Α΄ 16), στο Θεραπευτήριο Χρονίων Παθήσεων Ευρυτανίας, στο Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ), στο Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών (ΚΕΑΤ), στο Εθνικό Ίδρυμα Κωφών (ΕΙΚ), καθώς και στα παραρτήματά τους, με συμβάσεις ορισμένου χρόνου και σε αντίστοιχες θέσεις σε οποιονδήποτε από τους ανωτέρω φορείς, μοριοδοτείται με είκοσι (20) μονάδες ανά μήνα για τους πρώτους σαράντα οκτώ (48) μήνες και με επτά (7) μονάδες ανά μήνα για κάθε επόμενο πλέον των σαράντα οκτώ (48) μηνών και μέχρι τους ογδόντα τέσσερις (84) μήνες, για το σύνολο των θέσεων που προκηρύσσονται.

2. Μέχρι την κατάρτιση των οικείων προσωρινών πινάκων διοριστέων για τις προσλήψεις της παραγράφου 1 και σε κάθε περίπτωση όχι πέραν της 31.12.2019, επιτρέπεται, κατόπιν αιτιολογημένης απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου των φορέων του άρθρου 34, η απασχόληση του έκτακτου προσωπικού που, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, παρέχει τις υπηρεσίες του σε αυτούς, εφόσον συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι δημοσίου συμφέροντος που συνίστανται στην ανάγκη αδιάλειπτης παροχής υπηρεσιών φροντίδας και πρόνοιας σε ευάλωτες και ευπαθείς ομάδες.

3. Η παροχή των υπηρεσιών από το προσωπικό της παραγράφου 2, σύμφωνα με τις ανωτέρω εξαιρετικές προϋποθέσεις, δεν εμπίπτει στους περιορισμούς των άρθρων 5 και 6 του π.δ. 164/2004 (Α΄ 134) και δεν μεταβάλλει το χαρακτήρα της σχέσης εργασίας, βάσει της οποίας προσλήφθηκαν οι απασχολούμενοι στις θέσεις αυτές, ενώ δεν προσμετράται στην ειδική μοριοδότηση της εμπειρίας της παραγράφου 1.

**Άρθρο 36**
**Διοικητικά Συμβούλια**
**Κέντρων Κοινωνικής Πρόνοιας**

1. Το πρώτο και δεύτερο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 9 του ν. 4109/2013 (Α΄ 16) αντικαθίστανται ως εξής:

«Τα Ν.Π.Δ.Δ. που συνιστώνται με την παράγραφο 1, διοικούνται από Διοικητικά Συμβούλια επτά (7) έως έντεκα (11) μελών με τριετή θητεία. Μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων είναι οι εξής: Πρόεδρος, Α΄ Αντιπρόεδρος, Β΄ Αντιπρόεδρος και τέσσερα (4) έως οκτώ (8) μέλη, ο ακριβής αριθμός των οποίων προσδιορίζεται από τον οικείο Οργανισμό Λειτουργίας, σύμφωνα με την παράγραφο 5. Μέχρι τη δημοσίευση των Οργανισμών Λειτουργίας τους, σύμφωνα με την παράγραφο 5, τα Ν.Π.Δ.Δ. που συνιστώνται με την παράγραφο 1 διοικούνται από επταμελή Διοικητικά Συμβούλια με τριετή θητεία, μέλη των οποίων είναι οι εξής: Πρόεδρος, Α΄ Αντιπρόεδρος, Β΄ Αντιπρόεδρος και τέσσερα (4) μέλη.»

2. Οι ήδη εκδοθείσες, μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, υπουργικές αποφάσεις για τον ορισμό μελών Διοικητικών Συμβουλίων εξακολουθούν να ισχύουν.

**Άρθρο 37**
**Προσωπικό περιφερειακών γραφείων ΕΙΕΑΔ**

1. Τα περιφερειακά γραφεία / ενότητες του Εθνικού Ινστιτούτου Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού (ΕΙΕΑΔ), που προβλέπονται στο άρθρο 8 της υπ’ αριθμ. 16905/4347/10.5.2016 απόφασης του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Β΄ 1362), καταργούνται από 1.1.2019.

2. Το τακτικό προσωπικό που υπηρετεί στα γραφεία / ενότητες της παραγράφου 1, μεταφέρεται με τη θέση που κατέχει στο Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΠΕ), στον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) ή σε άλλους φορείς που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

3. Το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης εκδίδει πίνακα με τις υπηρεσίες υποδοχής των φορέων της παραγράφου 2, ο οποίος αναρτάται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου και του ΕΙΕΑΔ. Οι αιτήσεις προτίμησης του προσωπικού που υπηρετεί στα γραφεία/ενότητες της παραγράφου 1, υποβάλλονται στη Διεύθυνση Υποστήριξης Ανθρώπινου Δυναμικού και Υπηρεσιών του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την ανάρτηση του πίνακα.

4. Για τη μεταφορά του προσωπικού λαμβάνεται υπόψη η σειρά προτίμησης των αιτούντων και, εφόσον υπάρχουν αιτήσεις υπαλλήλων του ίδιου κλάδου για την ίδια υπηρεσία υποδοχής, προηγείται ο υπάλληλος με τον περισσότερο χρόνο υπηρεσίας. Σε περίπτωση υπαλλήλων με τον ίδιο χρόνο υπηρεσίας, προηγείται ο μεγαλύτερος σε ηλικία.

5. Το προσωπικό μεταφέρεται στις υπηρεσίες υποδοχής με απόφαση του Υπουργού Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Η μεταφορά του προσωπικού διενεργείται με την ίδια εργασιακή σχέση και στον ίδιο κλάδο ή ειδικότητα της ίδιας εκπαιδευτικής βαθμίδας. Το προσωπικό κατατάσσεται σε βαθμό και μισθολογικό κλιμάκιο σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις περί χρόνου που αναγνωρίζεται στο Δημόσιο.

6. Το χρονικό διάστημα, που τυχόν μεσολαβεί, από την κατάργηση των γραφείων/ενοτήτων της παραγράφου 1 έως τη δημοσίευση της απόφασης της παραγράφου 5 και την ανάληψη υπηρεσίας θεωρείται, για κάθε συνέπεια, ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας και οι αντίστοιχες αποδοχές καταβάλλονται από την υπηρεσία προέλευσης (ΕΙΕΑΔ).

**Άρθρο 38**
**Ρυθμίσεις του Υπουργείου Υγείας**

1. Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου έκτου του ν. 4432/2016 (Α΄ 212) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η ισχύς της παρούσας παρατείνεται από τη λήξη της έως την 31η Οκτωβρίου 2018.»

2. Στην παρ. 9 του άρθρου 66 του ν. 4316/2014 (Α΄ 270) επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

α) στο δεύτερο εδάφιο οι λέξεις «έτους 2017» αντικαθίστανται από τις λέξεις «έτους 2018»,

β) το τρίτο εδάφιο αντικαθίσταται ως εξής:

«Η ισχύς της ρύθμισης αυτής παρατείνεται από τη λήξη της έως 30.6.2019.».

3. Η περίπτωση α΄ της παρ. 2 του άρθρου 21 του ν. 3580/2007 (Α΄ 129), αντικαθίσταται ως εξής:

«α. Σε κάθε Διοικητική Υγειονομική Περιφέρεια καταρτίζεται και τηρείται ηλεκτρονικός κατάλογος επικουρικών ιατρών ανά ειδικότητα.

Στην κεντρική υπηρεσία του Υπουργείου Υγείας καταρτίζεται και τηρείται ηλεκτρονικός κατάλογος επικουρικών ιατρών ανά ειδικότητα για την κεντρική υπηρεσία του Ε.Κ.Α.Β. και τα παραρτήματά του.

Στους ανωτέρω καταλόγους έχουν δυνατότητα εγγραφής, μετά από αίτησή τους, ειδικευμένοι ιατροί και οδοντίατροι, οι οποίοι δεν έχουν υπερβεί το 67ο έτος της ηλικίας τους και α) είναι Έλληνες υπήκοοι ή υπήκοοι κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σύζυγοι Ελλήνων υπηκόων κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή έχουν πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης από το οποίο να προκύπτει η σύναψη συμφώνου συμβίωσης με Έλληνα / Ελληνίδα ή είναι υπήκοοι τρίτων χωρών με δελτίο παραμονής επί μακρόν διαμένοντος ή κάτοχοι μπλε κάρτας της Ε.Ε. ή κάτοχοι δελτίου παραμονής δεύτερης γενιάς ή κάτοχοι δελτίου άδειας παραμονής ομογενούς, β) είναι κάτοχοι άδειας ή βεβαίωσης άσκησης ιατρικού ή οδοντιατρικού επαγγέλματος, γ) είναι κάτοχοι άδειας χρήσης τίτλου ιατρικής ειδικότητας στην Ελλάδα και δ) δεν κατέχουν καμία άλλη έμμισθη θέση στο στενό ή στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, με εξαίρεση τους ιατρούς των οποίων έχει παραταθεί η σύμβαση σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 34 του ν. 4351/2015 και της παρ. 2 του άρθρου 54 του ν. 4272/2014 (Α΄ 145).

Οι ιατροί που εγγράφονται στους καταλόγους δεν μπορούν να παραμείνουν σε αυτούς περισσότερο από πέντε (5) έτη.».

**Άρθρο 39**

Η παρ. 2 του άρθρου 32 του ν. 3614/2007 (Α΄ 267) τροποποιείται ως εξής:

α) Το τρίτο εδάφιο «Η εταιρεία εποπτεύεται από τον Υπουργό Εσωτερικών» αντικαθίσταται από το εδάφιο «Η εταιρεία εποπτεύεται από τον Υπουργό Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης».

β) Στο πέμπτο εδάφιο η φράση «εκπροσωπεί ο Υπουργός Εσωτερικών» αντικαθίσταται από τη φράση «εκπροσωπεί ο Υπουργός Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης».

γ) Το ενδέκατο εδάφιο «Η εταιρεία διοικείται από ενεαμελές διοικητικό συμβούλιο, το οποίο ορίζεται για τριετή θητεία με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών» αντικαθίσταται από το εδάφιο «Η εταιρεία διοικείται από ενναμελές διοικητικό συμβούλιο, το οποίο ορίζεται για τριετή θητεία με απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης».

δ) Το τελευταίο εδάφιο «Το καταστατικό της εταιρείας μπορεί να τροποποιείται, να συμπληρώνεται και να κωδικοποιείται με απόφαση της γενικής συνέλευσης της εταιρείας, που εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών» αντικαθίσταται από το εδάφιο «Το καταστατικό της εταιρείας μπορεί να τροποποιείται, να συμπληρώνεται και να κωδικοποιείται με απόφαση της γενικής συνέλευσης της εταιρείας, που εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης».

**Άρθρο 40**
**Ρύθμιση για οφειλέτες ελεύθερους επαγγελματίες ενταγμένους σε προγράμματα έναρξης ή επανέναρξης επιχειρηματικής δραστηριότητας του ΟΑΕΔ**

Άνεργοι, πρώην ελεύθεροι επαγγελματίες, οι οποίοι εντάσσονται σε προγράμματα έναρξης ή επανέναρξης επιχειρηματικής δραστηριότητας του ΟΑΕΔ, και οφείλουν ασφαλιστικές εισφορές που δεν έχουν υπαχθεί σε καθεστώς ρύθμισης, αποκτούν ασφαλιστική ενημερότητα και παραμένουν ενήμεροι καθ’ όλη τη διάρκεια ισχύος των προγραμμάτων, εφόσον είναι συνεπείς ως προς τις τρέχουσες ασφαλιστικές τους υποχρεώσεις. Από το ποσό της επιχορήγησης του ΟΑΕΔ που λαμβάνουν οι ενταγμένοι στα προγράμματα αυτά, παρακρατείται ποσοστό 25% το οποίο αποδίδεται στον ΕΦΚΑ έναντι εξόφλησης των οφειλών τους. Το ύψος της οφειλής των ανωτέρω προσώπων και η μη υπαγωγή τους σε ρύθμιση βεβαιώνεται από τον ΕΦΚΑ.

**Άρθρο 41**
**Ρυθμίσεις για την επέκταση του Προγράμματος «Σχολικά Γεύματα» στα εσπερινά γυμνάσια και λύκεια**

Τα αδιάθετα, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, χρηματικά ποσά του έργου «Κάρτα Αλληλεγγύης», όπως αυτό υλοποιήθηκε μεταξύ του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε. στο πλαίσιο της παρ. 3 του άρθρου 4 της υπ’ αριθμ. οικ.494/7.4.2015 κοινής υπουργικής απόφασης (Β΄ 577) και του άρθρου 3 του ν. 4320/2015 (Α΄ 29), μεταφέρονται μέσα σε ένα (1) μήνα από την έναρξη ισχύος του παρόντος από την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. στον Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ) και ειδικότερα στον κωδικό αριθμό εξόδων 2861 του προϋπολογισμού του, για την επέκταση του Προγράμματος «Σχολικά Γεύματα» στα εσπερινά γυμνάσια και λύκεια, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12 του ν. 4455/2017 (Α΄ 22) και της υπ’ αριθμ. Δ14/οικ.21446/488/11.4.2018 υπουργικής απόφασης (Β΄ 1299). Με κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζονται τα κριτήρια επιλογής και οι προϋποθέσεις ένταξης των σχολικών μονάδων του προηγούμενου εδαφίου στο Πρόγραμμα, ο τρόπος υλοποίησης της επέκτασης του Προγράμματος και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της.

**Άρθρο 42**
**Προσθήκη στο άρθρο 48 του ν. 4387/2016 (Α΄ 85)**

Στο άρθρο 48 του ν. 4387/2016 (Α΄ 85) προστίθεται παράγραφος 14, από τότε που ίσχυσε, ως εξής:

«14. Ο μερισματούχος του ΜΤΠΥ, που διορίζεται σε οποιαδήποτε θέση του Δημοσίου με οποιαδήποτε σχέση, δεν έχει υποχρέωση υπαγωγής στην ασφάλιση του ΜΤΠΥ. Στην περίπτωση αυτή το δικαιούμενο μέρισμα δεν διακόπτεται, αλλά εξακολουθεί να καταβάλλεται. Από την έναρξη ισχύος της παρούσας κάθε άλλη αντίθετη διάταξη καταργείται.».

**Άρθρο 43**
**Εκκαθάριση της κράτησης της περίπτωσης β1 της παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 2326/1940 (Α΄ 145)**

Με απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Μεταφορών και Υποδομών καθορίζεται κάθε λεπτομέρεια σχετική με τη διαχείριση, διάθεση και κατανομή των εισπραχθέντων ποσών της κράτησης της περίπτωσης β1 της παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 2326/1940 (Α΄ 145).

**Άρθρο 44**
**Προσθήκη στο άρθρο 8 του ν. 2256/1994 (Α΄ 196)**

Στο άρθρο 8 του ν. 2256/1994, όπως ισχύει, προστίθεται παράγραφος 2 ως εξής:

«2. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης μπορεί να αναστέλλεται η καταβολή των τρέχουσων ασφαλιστικών εισφορών και να ρυθμίζονται οι καθυστερούμενες κάθε είδους ασφαλιστικές εισφορές επιχειρήσεων και εργοδοτών, που διατηρούν επαγγελματική εγκατάσταση ή ασκούν δραστηριότητα σε πληγείσες περιοχές από θεομηνίες ή άλλες φυσικές καταστροφές, οι οποίες επιδρούν στη γενικότερη οικονομική ζωή της περιοχής, χωρίς να απαιτείται η επέλευση υλικής ζημίας στις εγκαταστάσεις

τους. Με την ίδια απόφαση προσδιορίζονται κάθε φορά η πληγείσα περιοχή, οι ειδικότεροι όροι, οι προϋποθέσεις, η διάρκεια των μέτρων και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια αναφορικά με την αναστολή και τη ρύθμιση των εισφορών.».

**Άρθρο 45**
**Αληθής έννοια της περίπτωσης β΄ της παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 3986/2011 (Α΄ 152)**

Κατά την αληθή έννοια της περίπτωσης β΄ της παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 3986/2011 (Α΄152) και από την έναρξη ισχύος της, δεν είναι υπόχρεοι καταβολής της ειδικής εισφοράς ποσοστού 1% οι υπάλληλοι των τραπεζών και των θυγατρικών επιχειρήσεων των τραπεζών ή των συνδεδεμένων με αυτές εταιριών που ανήκουν στον ίδιο όμιλο με τις τράπεζες.

**Άρθρο 46**
**Τροποποίηση της περίπτωσης γ΄ της παρ. 2Α του άρθρου 16 του ν. 3850/2010 (Α΄ 84)**

Η περίπτωση γ΄ της παρ. 2Α του άρθρου 16 του ν. 3850/2010 (Α΄ 84) αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) Ιατρός που περιλαμβάνεται στον Ειδικό Κατάλογο της περίπτωσης α΄ μπορεί να ασκεί καθήκοντα ιατρού εργασίας μόνο στην περιφέρεια του ιατρικού συλλόγου στον οποίο είναι εγγεγραμμένος και εφόσον δεν υπάρχει ή δεν είναι διαθέσιμος ιατρός με την ειδικότητα της Ιατρικής της Εργασίας στην περιφέρεια αυτή. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ορίζονται ο τρόπος και η διαδικασία με την οποία διαπιστώνεται κατά τόπο και χρόνο η έλλειψη ιατρού εργασίας ή η έλλειψη διαθέσιμου ιατρού εργασίας και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης. Μέχρι την έκδοση της απόφασης του προηγούμενου εδαφίου, η έλλειψη ιατρού ή διαθέσιμου ιατρού βεβαιώνεται από τον ιατρικό σύλλογο, στον οποίο είναι εγγεγραμμένος ο ιατρός του Ειδικού Καταλόγου της περίπτωσης α΄, μετά από αίτησή του. Η βεβαίωση του προηγούμενου εδαφίου εκδίδεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δέκα (10) εργάσιμων ημερών, μετά την άπρακτη παρέλευση της οποίας τεκμαίρεται η έλλειψη ιατρού ή διαθέσιμου ιατρού.».

**Άρθρο 47**
**Τροποποίηση της υποπαραγράφου ΙΔ.1. της παρ. ΙΔ.1. του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α΄ 107)**

1. Το πρώτο και δεύτερο εδάφιο του στοιχείου 1.1 της υποπαραγράφου ΙΔ.1. της παρ. ΙΔ΄ του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α΄ 107) αντικαθίστανται ως εξής:

«1.1. Η Γενική Γραμματεία Διαχείρισης Κοινοτικών και Άλλων Πόρων του Υπουργείου Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης σχεδιάζει και καταρτίζει Προγράμματα Κοινωφελούς Χαρακτήρα για την κάλυψη κοινωνικών αναγκών, με απασχόληση των ανέργων απευθείας σε Δήμους, Περιφέρειες και σε εποπτευόμενα από αυτούς Ν.Π.Δ.Δ. και Ν.Π.Ι.Δ. ή σε άλλες δημόσιες υπηρεσίες όπως σε σχολεία και νοσοκομεία, σε Ν.Π.Δ.Δ. και Ν.Π.Ι.Δ. εποπτευόμενα από Υπουργεία. Ειδικά οι Δήμοι και οι Περιφέρειες με απόφαση του αρμόδιου οργάνου τους μπορούν να απασχολούν ωφελούμενους ανέργους και στα εποπτευόμενα από αυτούς Ν.Π.Δ.Δ. και Ν.Π.Ι.Δ.. Τα προγράμματα του πρώτου εδαφίου υλοποιούνται είτε με συγχρηματοδότηση από πόρους του Ε.Σ.Π.Α. είτε με συγχρηματοδότηση από πόρους του Ε.Σ.Π.Α. και εθνικούς ή άλλους πόρους είτε με χρηματοδότηση από εθνικούς πόρους, όπως κάθε φορά ορίζει η κοινή υπουργική απόφαση που προβλέπεται στο στοιχείο 1.4.. Για την υλοποίηση των προγραμμάτων, ο ΟΑΕΔ μπορεί να επιχορηγείται από πόρους του εθνικού και του συγχρηματοδοτούμενου σκέλους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.) ή του τακτικού προϋπολογισμού του Υπουργείου Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης με μεταφορά αντίστοιχης πίστωσης.».

2. Η παράγραφος 1 ισχύει και για προγράμματα που έχουν ήδη προκηρυχθεί έως την έναρξη ισχύος του παρόντος.

**Άρθρο 48**
**Έναρξη ισχύος**

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 30 Νοεμβρίου 2018

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας

**ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ Β. ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ**

Οι Υπουργοί

Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης και Υπουργός Οικονομίας και Ανάπτυξης
**ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΑΓΑΣΑΚΗΣ**

Εσωτερικών
**ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΧΑΡΙΤΣΗΣ**

Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομίας και Ανάπτυξης
**ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΠΙΤΣΙΟΡΛΑΣ**

Υφυπουργός Οικονομίας και Ανάπτυξης
**ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΓΙΑΝΝΑΚΙΔΗΣ**

Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης
**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΠΑΣ**

Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων
**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΑΒΡΟΓΛΟΥ**

Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης
**ΕΥΤΥΧΙΑ ΑΧΤΣΙΟΓΛΟΥ**

Αναπληρώτρια Υπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης
**ΘΕΑΝΩ ΦΩΤΙΟΥ**

Υφυπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης
**ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ**

Υφυπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης
**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ**

Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
**ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ**

Οικονομικών
**ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ**

Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομικών
**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΥΛΙΑΡΑΚΗΣ**

Υφυπουργός Οικονομικών
**ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΝΑΤΣΙΟΥ**

Υγείας
**ΑΝΔΡΕΑΣ ΞΑΝΘΟΣ**

Αναπληρωτής Υπουργός Υγείας
**ΠΑΥΛΟΣ ΠΟΛΑΚΗΣ**

Διοικητικής Ανασυγκρότησης
**ΜΑΡΙΑ - ΕΛΙΖΑ ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ**

Υποδομών και Μεταφορών
**ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΠΙΡΤΖΗΣ**

*Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.*

Αθήνα, 3 Δεκεμβρίου 2018

Ο επί της Δικαιοσύνης Υπουργός

**ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ**

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

**Την ευθύνη** για την εκτύπωση, διαχείριση και κυκλοφορία των φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, (ΦΕΚ) στην έντυπη και ηλεκτρονική έκδοση, **έχει το Εθνικό Τυπογραφείο** το οποίο αποτελεί δημόσια υπηρεσία η οποία υπάγεται στο Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης. Το Εθνικό Τυπογραφείο έχει επίσης την ευθύνη για την κάλυψη των εκτυπωτικών αναγκών του Δημοσίου. (ν. 3469/2006, Α΄ 131).

## ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΠΑΡΕΧΕΙ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

### 1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

**Η ηλεκτρονική μορφή των ΦΕΚ διατίθεται δωρεάν από την ιστοσελίδα www.et.gr.** Για τα ΦΕΚ που δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωρισθεί στην πιο πάνω ιστοσελίδα δίνεται η δυνατότητα δωρεάν αποστολής με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, μετά από αίτηση που υποβάλλεται ηλεκτρονικά με τη συμπλήρωση ειδικής φόρμας.

**Η έντυπη μορφή των ΦΕΚ** διατίθεται για μεμονωμένα φύλλα με το ανάλογο κόστος από το τμήμα Πωλήσεων απευθείας ή με ταχυδρομική αποστολή μέσω αίτησης παραγγελίας στα ΚΕΠ, ενώ για ετήσια συνδρομή από το τμήμα Συνδρομητών. Το κόστος για ασπρόμαυρο ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1€, προσαυξανόμενο κατά 0,20€ για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού. Το κόστος για έγχρωμο ΦΕΚ είναι 1,50€ από 1 έως 16 σελίδες, προσαυξανόμενο κατά 0,30€ για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού.

**Τρόπος αποστολής κειμένων προς δημοσίευση**

- Τα κείμενα για δημοσίευση στο ΦΕΚ, από όλες τις δημόσιες υπηρεσίες και τους φορείς του δημόσιου τομέα, **αποστέλλονται στην διεύθυνση** **webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.
- Οι περιλήψεις Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων, αποστέλλονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση dds@et.gr με τη χρήση **απλού** ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.
- Κατ’ εξαίρεση, πολίτες οι οποίοι δεν έχουν αποκτήσει προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, μπορούν να αποστέλλουν ταχυδρομικά ή να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση αποτυπωμένα σε χαρτί, στο Τμήμα Παραλαβής Δημοσιευτέας Ύλης.

**Πληροφορίες σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την πώληση των τευχών και τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες θα βρείτε στην ιστοσελίδα μας και στη διαδρομή Εξυπηρέτηση κοινού - τμήμα πωλήσεων ή συνδρομητών. Επίσης στην ιστοσελίδα μπορείτε να αναζητήσετε πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, εφόσον γνωρίζετε τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ).** Τον ΚΑΔ εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

### 2. ΚΑΛΥΨΗ ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ του Δημοσίου και των φορέων του

Το Εθνικό Τυπογραφείο μετά από αίτημα φορέα του Δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει κάρτες, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους, φακέλους αλληλογραφίας, κ.ά. Επίσης σχεδιάζει και κατασκευάζει σφραγίδες.

## ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ


**Ταχυδρομική Διεύθυνση:** Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα

**ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054**

**ΤΜΗΜΑΤΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΚΟΙΝΟΥ**

**Πωλήσεων:** (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)
**Συνδρομητών:** (Ημιόροφος, τηλ. 210 5279136)
**Πληροφοριών:** (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)
**Παραλαβής Δημ. Ύλης:** (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)

**Ωράριο για το κοινό:** Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30

Ιστοσελίδα: **www.et.gr**

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία της ιστοσελίδας: **helpdesk.et@et.gr**

Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: **webmaster.et@et.gr**

Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: **grammateia@et.gr**


*01002000312180024*